

Št. 174

**DECEMBER
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak,
Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman,
Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Peter Kuntarič - Kunta, Miloš Dragojevič, Maja Bračko, Mojca Fo,
Gašper Sojč, Janne Karlsson, Cdd20, Rade Nikolič, JN

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Dragan)

Zadnja stran: Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

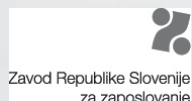
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: osebni arhiv

PTUJSKA SCENA

Ž: »Dober dan.«

A: »Dober dan. Na tej strani Amadeja in kličem iz zavetišča za brezdomne osebe na Ptuj. V zavetišče smo sprejeli brezdomno gospo, vašo občanko, staro 63 let, invalidko prve kategorije. Povedala nam je, da se je že obračala na vas, a ni mogla priti v stik z vami. Kličem vas, ker me zanima, ali imate v svoji občini možnost prijave na javni razpis za neprofitna stanovanja ali kakšno samsko sobo, bivalno enoto, ki bi gospe nudila varnost do prehoda v dom za upokojece?«

Ž: »Sedaj sem na sestanku, prosim, pokličite me kasneje.«

»Kasneje« se je odvijal tako, da se mi na telefonski klic gospod župan več ni odzval. Pošljala sem tudi dopise, a prav tako nismo prejeli odgovora. Drugi primer je občina, ki nam je zagotovila, da imajo za svoje brezdomne občane vse poskrbljeno. Iz njihove občine smo v tem letu sprejeli več uporabnikov. Ko smo uporabnika zapeljali na občino, so mu ponudili vlogo za neprofitno stanovanje. Najbrž ni treba razlagati, koliko časa traja, da uspeš na razpisu, zato se je uporabnik vrnil z nami v Kamro.

Podobnih zgodb podpore brezdomnim osebam na našem koncu je še kar nekaj. Nekako dobivam občutek, da dokler ni višje prisile, ni želje po razumevanju, kaj brezdomni človek prestaja, ko mora potrkati na vrata odločevalcev. A tisto, kar človeka pri tem najbolj gane, je tišina, ki odzvanja na drugi strani vrat, telefonskega klica, dopisa. Dejstvo je, da je stanovanje človekova pravica, za katero se moramo zavzemati vsi državljani Republike Slovenije. Vendar moramo najprej razumeti, da je ta pravica del stanovanjske politike, ki ne obstaja. Slovenija se je z osamosvojitvijo odločila za privatizacijo javnega stavbnega fonda v 90-ih Letih; od takrat je prosti najemniški trg nereguliran, stanovanjska politika pa se kaj prida ne razvija. Trg, ki ima torej proste roke, doslej ni spodbujal razvoja zasebnih investitorjev, ki bi delovali po neprofitni logiki.

Kamra na Ptuj s podporo Mestne občine Ptuj v letu 2021 stopa po poti nadaljnjega razvoja, ki se dogaja tako zaradi izkazanih potreb v okolju kot hkrati zaradi neizkazane podpore večine drugih občin Spodnjega Podravja. V letu 2021 se bo program Kamra preoblikoval iz zavetišča in dnevnega centra za brezdomne v nastanitveno stanovanjsko podporo, ki bo nudila našim uporabnikom dlje trajajočo nastanitev.

Verjamemo, da vsaka sprememba prinaša nove priložnosti in širi zavest pri ljudeh. Tako predlagamo drugim občinam Spodnjega Podravja, preden se bo razvila dovolj močna politična volja na nacionalni ravni, da znotraj svoje lokalne skupnosti raziščejo in poiščejo možnosti ter preuredijo občinsko stanovanje ali omogočijo samske sobe s souporabo ali razvijejo bivalno enoto. Možnosti so tudi v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, ki lahko nudijo individualno obravnavo nameščenim občanom. Izgovor, da občina nima brezdomnega človeka, ni dopusten, kakor ni dopustno, da občina ne poskrbi za bivanjske razmere ranljivih občanov. Vsaka občina ima dolžnost omogočiti nastanitvene možnosti za svoje prebivalce. Nekaj smo jih zgoraj navedli in jih za dobrobit družbe po vzoru mesta Ptuj in drugih podobno mislečih občin posredujemo naprej.

Amadeja Kokot

Kazalo:

2	UVODNIK
4	SLIŠANJE GLASOV
7	ZGODOVINSKA RUBRIKA
8	TEREZA VUK: Z DEŽJA POD KAP
9	MOJA KOZA BELKA IN OZEMLJE BANDITOV
10	JAZ IV.
11	CESTNA FILOZOFIJA
12	NEKAJ CESTNIH
13	ANEKDOTE IZ PRODAJE
14	IN MEMORIAM: ANTON PUGELJ
15	IN MEMORIAM: VESNA ZVER
17	SARIN DNEVNIK
19	OBRAZI BREZDOMSTVA: SVETOVNA POPOTNICA
20	GOSTUJOČA KOLUMNISTKA
22	KRALJEVI RECENZOR
24	IZZA REŠETK
25	TO SEM JAZ: ČLOVEK
26	RAZVEDRILO
27	MILOŠEV FOTO KOTIČEK
29	OGLASNA DESKA
30	NAGRADNA OSMEROSMERKA

Pismo uredništvu:

POZDRAVLJENI

Preden sem dobil vaše pismo, sem se odločil poslati še nekaj misli in dve pesmi. Če boste kaj objavili seveda prepuščam vaši presoji. Vsakomur, ki bo bral te besede pa prepuščam v razmislek naslednje.

Recimo, da si zelo želimo kos tortice. In jo dobimo in tudi pojemo. Čez čas, ko mine gušt ob uživanju torte in sladek okus v ustih, je pravzaprav vseeno ali smo jo pojedli ali ne. Če malo skrajšam, je po mojem življenje kot torta. Uživaj ga, ko le lahko. In če lahko dodam ... Ni mi do grabežljivosti, čeprav sem reven. Sem pa mnenja, da so tudi revni ljudje lahko grabežljivi. Sem za solidarnost, skromnost in minimalizem z namenom obvarovati naravo in planet.

Te stavke in pesem posvečam Huaniti, moji pokojni mami Majdi Kuntner ter vsem dobromislečim ljudem.

Boris Kuntner - Kuki

*Hči dežja,
potomka norih grofov,
ki so krmarili vesoljno stvarstvo,
je izgubila vse, čisto vse.
Izgubila je tudi svoje srce.*

Kuki

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člani in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

KAJ JE BOLEZEN?, 2. DEL

Kaj so te zaznave? Zakaj tako zmotno doživljamo in se nam zdi, da se to v resnici dogaja? Občutki izraziti, tudi barve so zelo različne, take, ki jih v tako imenovanem normalnem stanju ne vidimo. Ker so občutki, doživljanja in čustva izrazito močni, lahko postanemo znervirani in odreagiramo burno, z ne dovolj samokontrole, in postanemo agresivni. Dogaja se, da lahko povzročimo škodo sebi in drugim nehote. Nikoli ne bom pozabila, da sem hčerko, ki jo imam najraje, zgrabila za vrat, in še danes me strese, ko na to pomislim. Mediji napihnejo, da je to duševna bolezen, vendar mislim, da je to le stranski pojav vsega tega, kar se nam dogaja. Tudi jaz sem imela nerealne občutke. Če le pomislim, ko sem še imela avto, koliko kilometrov sem prevozila! Naenkrat sem videla pojave, kako so ob cesti tekla zakamufirana bitja do mojega avtomobila. Naenkrat jih ni bilo več in še danes ne vem, ali sem res kaj doživela ali pa je bilo to samo v moji glavi. Večkrat, tudi sredi noči, sem šla v Kočevski rog. Bila sem v gozdu in nisem vedela, kam me bo pripeljala pot. Imela sem malo bencina v rezervoarju. Imela sem srečo, da sem prišla na plano. Vmes sem srečala medveda, prižgala dolge luči in medved se je pobral v svojo smer. Imela sem nalogo raziskovanja. Zmotili so me daljnovidi. Mislila sem, da so od tam prihajali vsi glasovi, žarišče tega, kar se mi je dogajalo. Sicer pa sem preko telefona dobivala sporočila, ne da bi pritisnila na tipko, ki vzpostavi zvezo.

Kmalu sem si začela domišljati, da sem evropska vlada in moram ukrepati. V življenju se nisem veliko ukvarjala s politiko, a takrat sem kar bila vlada. Zpizu sem povedala, da mi nimajo kaj pošiljati te borne pokojnine, saj mi vsak mesec pripada plača evropskega vladarja, ki naj bi bila vredna več tisočakov. Bila sem dvakrat hospitalizirana. Prvič sploh nisem vedela, kako se je zgodilo. Mož me je opazoval, kako moram vsako noč ven, da nisem bila več prepričana, koliko otrok imam, tudi te misli so prihajale od zunaj. V trenutku se mi je zdelo, da sem srečala punco, ki je bila podobna hčeri, in mislila sem, da sem njena mama. Nato sem mislila, da imam več sinov. Mož je dal poizvedbo v porodnišnico, koliko otrok imam, in še temu nisem mogla verjeti. Signalov oz. glasov nisem slišala v svoji glavi kot prej omenjena gospa ali pa moj sin, ki misli, da tudi skozi njega govorijo. Sama sem to doživljala preko žic (daljnovodov), sten, kot bi imeli zgoraj neko tehnologijo, slišala sem tudi glas predsednice bloka. Kar se tiče tehnologije, se tukaj ujemava s sinom. Meni se je dogajalo podobno kot njemu zdaj. Glasove sem slišala tudi preko t. i. vladnega telefona. Dajal mi je tudi znake, ko so se prikazovala števila, ki niso bile telefonske številke. To so bile številke žrtev ali rešenih. Če sem prišla k sinu na obisk v psihiatrično bolnico, sem preko tehnologije slišala še bolj različne glasove, ki so vplivali name. Dajali so mi informacije, da sem se razjezila ali kazala druga čustva. To je bilo zelo intenzivno in moteče.

Spravila sem se k pisanju magistrske naloge, ki je nikoli nisem dokončala. Slišala sem glasove, ki so govorili z mano kot po radiu, postaja je bila nekje na enem računalniku, ki je bil povezan z mojim. Prav tako kot sem jaz doživljala, da se z menoj povezujejo preko računalnika, telefona, daljnovodov, tudi sin pravi, da je njegovo telo ujeto, nanj vplivajo na daljavo. Vsi, ki smo to doživljali, se sprašujemo, zakaj smo ravno mi izbrani za take eksperimente. Tega intenzivnega dogajanja drugi ne slišijo, vidijo. Tablete zagotovo pomagajo, čeprav je res, da sem bila precej časa v bolnišnici, preden so se moji kontakti s tehnologijo prekinili. Potem pa – nenadoma tišina, nič več povezave preko

Rebecca Bobnar

ničesar, ne preko telefona ne računalnika. Kako to? Podobno se mi je zgodilo dvakrat v življenju, prvič po močnem stresu, ko je bil mož zaboden, in moje delo, v katero sem precej vložila, zavrnjeno. Zavrnen je bil magisterij. Ko sem želela, da bi se ponovno habilitirala v asistentko, je bila habilitacija zavrnjena. Ocenjevalec je dal negativno oceno. Sklepal je po tem, da se nisem dobro izkazala na enem simpoziju. Problem je bil v tem, da se sploh nisem mogla doma pripraviti, saj ko sem hotela delati na računalniku, se je začelo pogovarjanje z mano preko tako imenovane radijske postaje. Bilo je res mučno in nisem vedela, kaj naj naredim, če bi morala naslednji dan govoriti na simpoziju. Za naju s sinom je značilno, da sva trmasta, močna človeka, hotela sva nekaj doseči, nekaj pomeniti, tako imenovana bolezen pa naju je naredila dve drobniki, ki dvomiva, da znava misliti, komunicirati, kakšen je najin spomin (ali se dobro spominjava stvari ali je spomin ukrivljen). Vse življenje sem dajala prednost učenju, delu, žal tudi na račun družine, kjer nisem mogla vzpostaviti reda. Hotela sem se vsaj malo približati svojemu očetu, ki bi bil pred nekaj meseci star 100 let. Bil je univerzitetni profesor, tudi rektor univerze in član Akademije znanosti in umetnosti. Doživel je uspehe tudi v tujini, meni pa je šlo vse po zlu že na začetku, kar mi je povzročilo hude duševne stiske. Za ljudi, preživelce (ki so preživeli vso to kalvarijo), je značilno, da začnejo ustvarjati. Ugotovila sem, da znam v akutni fazi pisati dobre pesmi v stilu repa, ki so doživele aplavz, ko sem z njimi nastopala na prireditvi v Psihiatrični bolnici Polje, pa tudi sicer so jih ljudje hvalili, če sem jim jih dala za prebrati. Žal se niso ohranile. Drugi ljudje lahko svoje izdelke ustvarjanja, npr. risbe, pokažejo na razstavah, pišejo oz. so soavtorji knjig. Kdor je enkrat nor, ni za vedno nor in človek bi moral imeti priložnosti, da ustvarja še naprej.

Nika Cigoj Kuzma

redakcija za čisto vino:

korektni primož

primož nosi pulije...

ah, pa saj sem samo človek. ne vem, kaj je prav ali narobe... vem pa, kaj je bolje!!

primož spoštuje vse poklice...

komunalno delo je sila častno, ampak ti bošraje počel kaj bolj častnega.

primož spoštuje ženske...

te barabe bi najraje, da bi ženska ubogala moža, mu kuhala, prala in volila, kot on reče... ne jih volit!

važi, šefe!

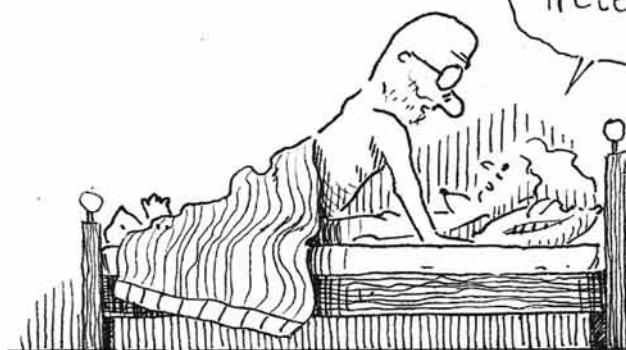
on ne verjame v "izvirni greh", ampak v "privilegije"...

hahaha!! stamuj se, ti pokvarjen buržuj!!

hočem, da veš, da nate ne gledam kot na svojo lastnino, ampak kot na večno žrtev dominacije mojega zatiralskega spola...

tole je zdale čist irelevantno, primož...

Kumta

MUŠJI ŠTRAJK

MUHE, V NAPAD!

PAJKA ZGRABIMO ZA VRAT,

NISMO VEČ NJEGOVE TALKE,
NAJ POFAFA NAM TIPALKE.

TO JE NAŠ ODPAD,
PAJKU BOMO STRLE VRAT,
MUH NI PAMETNO NASRATI,
ČLENONOGARJA IZGNATI.
MUHE V NAPAD,
STISNIMO ZA PAJKOV VRAT,
STRGAJMO LEPLJIVE
MREŽE,
NAJ NAS MUŠJI BOJ
POVEŽE!

ROK KODBA

Je ironija
živeti v svetu,
kjer je udarec
prva oblika
ljubezni,
ki jo spoznaš?

Nina Cigale

ŽE SPET

Dragi moji, ne morem verjet, da je že spet.
Ne morem verjet, da okol cel je ta let.
Že spet.
Kako tako hitro, prehitro.
Že spet.
Okraski, nakupi, norije.
Že spet.
Hitenje, norenje, šampanjec.
Že spet.
Na vsakem koraku želi ti nekdo,
srečno in zdravo leto naj bo.
Že spet?

Nina S.

GARANJE

JE TO GARANJE,
KO DELAŠ ENO STVAR
IN VMES ŽE MISLIŠ NA DRUGO?

JE TO GARANJE,
KO SE ŽENEŠ DO KONCA IN NAPREJ,
DA SKORAJ PADEŠ V TRUGO?

JE TO GARANJE,
KO SE PAVZE NIMAŠ
IN VEDNO LE VESELO KIMAŠ?

NE, NE, NE ...
NI TO GARANJE,
TO VSEH NAS OSLOV JE REALNO STANJE.

PRIDNI KOT MRAVLJICE,
MARLJIVI KOT ČEBELICE,
VEDNO NAS DO KONCA BI POMOLZLI,
NISMO OVCE, KER SMO OSLI.

ZA VIŠJE CILJE IN IDEALE,
FINANCE PA OSTAJO MALE,
ZA PENZION IN ZLATO URO, ZA POHALO,
A V BISTVU NA KONCU DOBILI BOMO
ENO VELIKO PRAZNO HVALO.

PRAVIJO, DA OSEL GRE ENKRAT NA LED,
MI PA KAR NAPREJ, SPET IN SPET!

UROŠ SEDEJ - ELI

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 19. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Ko vrtam po svojem spominu, se mi nehote pred očmi prikazujejo dogodki, ki so zaznamovali Kralje ulice v njihovem delovanju ter dokazovanju, da smo klošarji tudi ljudje, da znamo ustvarjati, da imamo talente, da nismo le pijanci in narkomani, ampak smo predvsem ljudje, ki se hočejo vrniti v normalne tirnice življenja. Trenutno imam v mislih predvsem gledališko dejavnost, ki je bila izvajana v sklopu Univerze pod zvezdami, naslov igre pa je bil Oder življenja.

Sama predstava je bila izvedena nekje v sredini meseca maja 2006. Vadili smo izmenično na Pedagoški fakulteti ter v Skladovnici na Beethovnovi ulici v Ljubljani. V predstavi so se odlično odrezale študentke Pedagoške fakultete, smer Socialna pedagogika, igrali pa smo tudi klošarji. Če pogledam v zgodovino gledališkega ustvarjanja kraljev, smo kar dobro zaznamovali kulturni utrip, in ne le to, tudi na športnem področju smo bili vedno izredno dejavni. Za šport se jaz sicer ne zanimam preveč, vendar kolikor je meni znano, so bili kralji tudi na tem področju kar uspešni. Pri Univerzi pod zvezdami sta sodelovala tudi gospod Jani Kovačič s svojimi songi in gospa Milena Mileva Blažič s Pedagoške fakultete. Prihodnjič bom pisal o otvoritvi Vincencijeve zveze dobrote, ki ima sedež v podhodu Maxija. Lep pozdrav!

Gregor B. Hann

Foto * Tanja Vuzem

Gregor ponuja kralje v Piranu, 2006

MAKEDONČE REKS

Lahko bi opisala kakšno podobno zgodbico, v kateri bi bili glavni junaki ljudje, a se mi je prijateljova pasja zgodba zdela tako lepa in posebna, da jo moram deliti – tako kot ljudje, imajo tudi živali svojo usodo, ki je odvisna od dobrih in slabih oseb, ki jih na svoji poti srečujejo. Nemški ovčar Reks, ki je takrat nosil drugo ime, se je skotil pred šestimi leti v bližini albanske meje. Starša sta bila vojaška psa. Rana pasja leta je tako preživel v vojašnici.

Reks v Piranu

Foto: osebni arhiv

Tam bi tudi ostal in nadaljeval družinsko tradicijo, a so ugotovili, da je malo plašen. To pa ni za vojaške uslužbence. Močni ljudje, ki so odločali o njegovi usodi, so ga sklenili uspraviti. Na njegovo srečo se je zasmilil enemu od nesojenih sodelavcev, ki ga je odkupil za svojega sina. Tam je živel precej svobodno, bil pa je slabo hranjen, sicer lep kuža je bil shiran in dlaka mu je odpadala. Po treh letih si je gospodar omislil novega psa in Reks je postal odveč. Tokrat ga niso obsodili na smrt, ampak je k sreči dobil novega lastnika. Kupil ga je človek, ki je v Sloveniji delal do upokojitve, potem pa se je vrnil v rodno Makedonijo. Kuža se je težko in počasi privajal na novega gospodarja. A v novem domu je imel dobro hrano in dovolj sprehodov. Njegova postava se je okrepila in spet je dobil sijočo dlako. Z novim gospodarjem sta se počasi ujela in si uredila prijetno sobivanje.

Tako bi bilo do bridkega konca, a Rekso so v življenju čakale nove dogodivščine. Njegov novi človek se je odločil, da se bo kljub vsemu vrnil v Slovenijo. Tam je imel prijatelje in otroke. Tisto jutro, ko je bil čas za odhod in je gospodar pričel z nošenjem prtljage v avtomobil, je Reks dobesedno ponorel. Skočil je v avto in nikakor ni več hotel ven. Kot da bi se bal, da bo njegov človek odpotoval brez njega in bo izgubil še en dom. Bil je čas okoli božiča, ceste so bile slabe in med potjo so stali pet ur. Cela pot je trajala kar dvajset ur. Reks je vso pot tiho ležal v avtu. Samo nekajkrat je šel na potrebo in takoj nazaj na sedež. Ko je prispel v novi dom, je sprva s strahom opazoval okolico. Prav vse je bilo novo, hiša, ljudje ... Za začetek se je spoprijateljil z gospodarjevima sinovoma. Skupaj so hodili na sprehode, kjer je spoznal tudi sosedovega Bena. Ogromno in prijazno mrcino, s katero sta se podila po bližnjem hribu že tisto prvo zimo.

Minilo je leto, Reks in Beni sta še vedno dobra prijatelja. Ko Beni sliši, da gre Reks na sprehod, ta čas počaka pri ograji, saj pride po sprehodu skoraj vedno k njemu na obisk. Potem se podita še okoli hiše, dokler omagana ne obležita. Nato se pridružita svojim ljudem, ki so med tem popili kavo, onadva pa sta dobila še vsak svoj pasji piškot. Čeprav redko, se včasih zgodi, da ne velja »kogar v zibel vid'la je berača« in se sprva kruta in žalostna usoda spremeni v prijetno pasje življenje. Seveda, če se Reksu ne obeta še kakšna dogodivščina.

Oma

Tereza Vuk:

Z DEŽJA POD KAP

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Sem razmišljala, da mora bit pa res travma, da si letos odsedel zaporno kazen. Po parih letih uletiš ven ves vzhičen: »To mi deli, mamicu vam jebem! Končno svoboda! Takoj grem na pir!« In pol s povešeno surlo stojiš pred prvo zaprto kafano. Kaj je zdej to, še v zaporu smo mel več substanc na razpolago. In pol gledaš naokoli sebe in vidiš sam neke prikazni v maskah, k na tri metre šetajo. Prižgeš TV in poslušas vsa pravila. Maske gor, druge občine kr pozabite, na tok metrov morte bit, tam lahk stojiš, tam ne, doma lepo ždet, hvala lepa za sodelovanje. Aja, pa še policijska ura je. Bi gledal bivši zapornik k blesav: »A to je svoboda? Mamicu vam jebem, spet ste me izigrali!« Tam notr je mel vsaj kompanjone za kakšen tarok udart. Vzun pa cela jada in beda od druženja, pa še noben noče za Apaurine igrat. Za maske mogoče bi še kdo. Iz zapora v zapor. Tokrat nedolžen! Sej kar se tiče mask, jaz jo nosim, seveda. Ker sem že stokrat povedala, da zarad mojih slabič pljuč, če ne družga. Če sem nedolžna, je pa že druga pesem. Berem v sredo v časopisu, da so prejšnji dan, torej v torek, poostriili vse te jebe in kontrole zarad mask in da so izrekli 166 opozoril in 57 kazni. 28 od teh so prijaviili okoliški cinkatorjii, k jim ni zadost v teh jebenih časih se sam po jajcih praskat. Dejte jim odpret vse TV-kanale za djabe, pa da tam drkajo na turške zvezdnike. Kaj bom šla jaz zdej enga družga prijavljat, če nima maske gor. Sam pazte, da jaz ne pristanem na kakšnem respiratorju, ker nisem ziher, če mam zdravniško kartico poštempljano. Ampak lahk vi še tok pazite, sam kaj, k jaz kdaj ne. Unih 57 kazni, k so jih izrekli? Evo mene zraven. Standardno morm bit pri vsaki štali zraven. Ker me ma un moj »angel varuh moj, fuck you s teboj« že pun kurac.

V ponedeljek je začel resno to veljat, maske vzun in podobne koronske mineštre, in v torek sem budala šla za svoj blok. Da rečem eno s folkom. Na klopcah. Sej bom sam za blokom na hitr. In na hitr sem dajala gor pa dol masko, ker jebat ga, tud pivo treba spit pa kej skadit. In na konc je ostala pod brado. In pol je očitno eni nepotešeni zagrenjeni gospe ali gospodu mal zašpila v glavi, ker eni visijo v parku, pa so se šli mal telefončke, sam une na 113. Še tok smo butlji in zmedeni, da ko je uletel en model s kolesom mim nas pa rekel *policaaji grejo*, smo blli vsi sam uno: »Meh, kaj pa bojo.« Itak nismo res verjel. Al pa bli tok zatopljeni v debate reševanja sveta. K smo že kle. Zadnjič sem za kompom tuhtala, kako rešit svet. Sem prišla pa sam do tja, da zakaj se reče mesni sir, če pa ni sir, in zakaj se reče svinjska ribica, če pa nima plavuti. Pa rešuj pol svet. Ker tud ko smo zagledali izza vogala, da prihajata dva policaja, tud en ni pomislil potegnit maske gor. Sej smo sam za blokom, trije na dveh klopcah. Ja, veš da! Pejmo mal delat selfije pred kiblo. Prov zares. Sej mam fotko tam nekje spravljeno, sam če jo vidim, se začne denarnica takoj trest pa obnašat, k da ma korono. In lepo, fuk, fuk, fuk, niste kršili policijske ure, ampak mask pa niste mel gor pa prijavil sosed ali sosed pa distanca. In fuk, fuk, fuk, vsi trije po 400 evrov pildek. Ćizs. Da je kao NIJZ neki jezen na nas. Pa glih name. Angel varuh moj, jebem ti vse s teboj. Na polovico te bom dala, tko kot kazen v osmih dneh. Kaj nisem rajš ene pri Gucciju naročila. Maske. Tko sem pa sedela na eni skurjeni klopki še iz leta, ko sem zaprisegla za pionirko, pila jeftin pir pa se blamirala z najbolj grdo kirurško masko naokoli. In superca, ta žurka te pol pride 400 evrov, pa še

Cdd20

veselica je za sosede, k kibla pred blokom mora še obvezen light show met pržgan, če je že tema tok hitr. Res, če bi mela kakšno hudo masko, bi prov barantala za njo. Policaj, kok pravš, 400 za masko? Lej, jaz sem dala čuka. Dejva midva to skup zdilat eni mamci za 1200 pa bratsko porazdeliva.

Sploh ni več problem, kaj maš po žepih. Nekoč si jih zagleda pa sam metal stran stvari. Jaz modrc preverjat, če je še vse tam. Zdej je pa to tazadnja malenkost. Sam maske, razdalja pa skoz smo na 400 evrov. In na tri metre. In te dni je policajev tok povsod, ko da jim za djabe uniforme talajo. Na konjih skurjenih čekirajo okoliš pa po parkih zalezujejo folk. Sam še vodni top, da me za dobro jutro pred blokom čaka, pa zmaga. »Dobro jutro, gospa. Rise and shine!« Pa sam šus mrzle vode direkt tja v bučo. Kaj pa nisem dala gas maske gor, ampak uno jeftino laboratorijsko. Bolan svet je to ratal, bolan. In tko in tko. Če te še ni zjebala korona, pol te bo pa psiha. Ker ne upaš več nč. Ker so inkasantje skriti po vseh grmovjih. »Dejmo še eno štiristotko plačat, gospa. K je glih tak lep dan pa nam mal dolgčas. Se nam je na daleč zazdel, da ste imela majcen centimetrček pod nosom masko. Pa da ne boste zbolela pa tko. Dejte kle lepo en avtogramček pa 400 evrov pa roka. A prov?« Ma, begaj, bre! Da ga ne bom nazaj s solzivcem pa prijavla, da me ene maškare v maskah nadlegujejo. Ker ni več logike nikjer. Kako the fuck se lahk šest oseb pelje skupi v avtu v službo, popoldne pa teh šest istih ljudi ne more spit piva skup na vrtu ali klopci? Prov, pejmo pa vsi v avte pa tam druženje. Lepo bi si vsak svoje pivo odprli, bli parkirani na parkingu, dim ven iz avta zarad ganje, in ko bi prišli ta modri, bi rekli: »Hja, kaj. V službo gremo.« Pa se pejmo tko.

In ko bi ta bivši zapornik vse to gledal, bi si mislil, da smo vsi že zmešani. In bi si isto rekel pa se pejmo tko. Grem pa nazaj notr, k to ni nč vse skup. Bi fuknil granitko v prvo izložbo pa klical na policijo, če ga vzamejo nazaj. »Gospod, ste mel masko, ko ste metal kamne?« »Ja!« »Pol vse u redu.« »Ja, sam jaz bi vseen prišel.« »Prov, pejte na avtobus pa pridite.« In bi gledal naokoli in dojel, da tud javnega prevoza ni več. In da je bil spet izigran.

MOJA KOZA BELKA IN OZEMLJE BANDITOV

Minilo je precej let, odkar je bila razglašena samostojnost Slovenije. Takrat je tedanji predsednik Milan Kučan na slovesni razglasitvi samostojnosti na Trgu republike v Ljubljani izrekel znamenite besede: »Danes so še dovoljene sanje, jutri bo nov dan!« Ampak jaz še vedno sanjam, čeprav je od takrat že skoraj 30 let. Sanjam tudi brez Kučanovega dovoljenja.

Pogosto sanjam o svoji kozi Belki iz otroštva. In kako naj ne bi? Pasel sem jo, svojo kozo Belko, skrbel zanj, jo hranil in napajal, čistil in se z njo pogosto tudi pogovarjal. Ona pa nam je dajala mleko. Celotno spolni vzgoji tistega časa je nekaj prispevala.

Saj veste, kozji prsk se dogaja v mesecu oktobru. Zato se je ta mesec nekdaj imenoval kozoprsk. Takrat je bilo treba ubogo živinčje peljati h košku (kozlu), in tam so se dogajale čudne reči, gledano z mojega otroškega zornega kota, poleg neznosnega smrada, seveda. »Krava se goni, svinja se boka, koza se prska in za vse sem sam,« je potarnal kmet sosedu tam v Poljanski dolini, takrat ko se »biki« še niso vozili z mopedi in avtomobili po kmetijah.

Tudi naša koza Belka se je prskala, k sreči pa jaz nisem bil sam za vse kakor tisti nesrečnež tam v Poljanski dolini. V Kitajski, enem od zaselkov vasi Otlica, pri »starohiši« po domače, so imeli koška, ki se je spoznal na tovrstne kozje potrebe. Le kozjo nevesto mu je bilo treba pripeljati v njegov harem. Tudi to delo je spadalo v opis del in nalog, ki sem jih moral opravljati. Odrasli člani družine so »prekonštantirali« (presodili), da se s kozo nekaj dogaja in jo bo treba peljati h košku. Navezal sem jo na povodec in sva šla. Po cesti, v posmeh vaške mularije. Včasih sem moral Belko vleči na silo, včasih je ona vlekla mene, odvisno od potrebe, ki jo je imela uboga žival.

Nekoč sva mimo vaške cerkve švignila kakor sneta sekira po zraku, tako me je vlekla. Še prekrizati se nisem utegnil pred božjim hramom. In potem ni bilo tisto pohujšanje dovolj, ko sem moral gledati, kako je tisti smrdeči kozel poflancal male kozličke v mojo ubogo kozo Belko (predstavljaj sem si, da kozel čisto zares poflanca, tako kot na gredice salato, male kozličke v kozo in potem v njenem trebuhu zrastejo). Peklila me je tudi vest, da se pri cerkvi nisem pokrižal, kaj šele pokleknil in priklonil, kakor so nas učili gospod župnik pri verouku. Bom pa nazaj grede to opravil s posebno pobožnostjo, sem se tolažil. Pri kozlu ni vedno vse gladko teklo. Koza sem ter tja ni bila pripravljena na njegove orgije in se je samo namuznila, z repom pokrila tisto špranj'co in se pomešala med haremske neveste v tropu. Kozel pa je lahko samo ovohaval zrak in vihal zgornjo šobo. V takih primerih so bili lastniki plemenskega kozla uvidevni. Posodili so ga za nekaj dni. Saj veste, kako to gre, »po potrebi pridemo tudi na dom«, so nekoč prepevali obrtniki. Ampak vrle obrtnike velja opomniti, da to ni čisto njihov refren, kajti naš starohišni kozel iz Kitajske je že davno pred tem obiskoval svoje kozje neveste na domu. Po potrebi seveda. Kozel je po nekajdnevem obisku pri nas doma zapustil smrad, pa še skromno pašo je odžrl domači kozi. Ampak spomladi smo bili otroci veseli, ker smo dobili dva lepa kozlička.

Takrat v šolah ni bilo vzgoje o spolnosti. Tudi doma je bilo grešno pogovarjati se o tem. Zato otroci o spolnosti nismo vedeli ničesar. Le tisto, kar smo videli pri živalih. Zapomnil pa sem si, da so odrasli vedno pregledali mlade kozličke in jih ocenili: samička, samec ali šamor. Na skrivaj sem potem tudi sam opravil tak pregled. Šamor je bil kozliček, ki je imel oboje: špranj'co pod repom, med nogami pa še drugo orodje. To je približno vse, kar sem takrat vedel o dvospolnosti. Običajno smo imeli doma le po eno kozo. Prišla pa je vojna in bilo je vsega

09
KRALJI
ULICE

OpenClipartVectors

v pomanjkanju. Oče je določil, da bomo odslej redili dve kozi. Vsaj mleka bo dovolj, je dejal. Misli je namreč, da bo prelišičil naravo in bo ena koza povrgla mladiče spomladi, druga pa jeseni. Tako bi imeli mleko tudi pozimi, ko je bilo najtežje. Iz tega ni bilo nič, ker kozje naravne danosti ni mogoče spremeniti. Obe sta imeli mladičke spomladi. Vojna je s svojo krutostjo čedalje bolj pritiskala v naše kraje. Že Italijani so naše vasi razglasili za *terra dei ribelli* (ozemlje banditov), Nemci pa so kasneje dodali še svoje ime *banditengebiet*, in požiganje hiš, streljanje talcev in pregon vaščanov so se nadaljevali. Tudi moja družino so pregnali od doma. Ostarelega očeta, svakinjo in sestro s štirimi otroki. In kozi sta morali zapustiti svoj prostor v skromnem hlevu. Eno smo pojedli, ko smo bežali in se skrivali pred pobesnelo nemško SS soldatesko, drugo so sicer rešili vaščani, vendar so Nemci ob naslednji hajki tudi rešiteljevo hišo požgali in koza je končala v goreči hiši.

Ta zapis je le drobec iz življenja partizanske družine na Otlici, »za hribom« so rekli po domače. Bilo nas je šest bratov partizanov. Sestra pa je bila izvoljena za predsednico krajevnega ljudskega odbora OF, čeprav takrat ženske niso imele volilne pravice in tudi ženskih kvot še nismo poznali. Po sedanjih predpisih bi lahko tudi obe moji kozi prištevali k »žrtvam vojnega nasilja«, saj sta na bojnem polju darovali življenje. Ampak sedanji oznanjevalci zgodovine se s tem izrazom ne strinjajo. Pravijo, da gre za komunistično revolucionarno nasilje. Jaz pa vam zagotavljam, da nad mojimi kozami nihče ni zganjal nobene revolucije, še vedeli nismo, kaj ta beseda pomeni.

Andrej Bolčina

Zapisano po spominu ob moji 91. pomladi,
Dolenje Brdo, julij 2020.

JAZ IV.

Iščem duše, ki me razumejo, zapletem se z njimi, edino tam mi je dobro. Med kralji ulice, džankiji, metadonci, tistimi na horsu, tistimi v krizi, pretepenimi, propadlimi, meni je tam okej.

010
KRALJI
ULICE

To je zame socialno delo. Biti blizu sočloveku. Tam se čutim sprejeta. Dovolim si več kot običajno, zapletem se v avanturo. Najbolj norijo poštirkane socialne delavke. V lajf hodiš. Vsi te vidijo. In kaj za to? Vi hodite na policijo mene ovajat, jaz pa hodim v lokal. Jebi se, rečem poštirkani socialni delavki, nekoč svoji pripravnici. Zraven je še kolegica, ki sem jo uvedla v posel in je na moje rane z vsevednostjo nasula največ soli. Vsevedna vtika svoj nosek vsepovsod. Norim na centru za socialno delo. Pišem pritožbe, direktorica pravica me upošteva. Vse pritožbe knjiži, zna z mano. Problem je, ko je ni. Poštirkane gredo na policijo, da razgrajam po centru za socialno delo. Ko ni direktorice, se center preimenuje v opravljivo leglo. Pridejo policaji. Ne eden, več. Poznajo me, zelo dobro. Poznajo moj lajf in nič, kar je človeškega, jim ni tuje. Znajo z ljudmi, veliko bolj od poštirkanih socialnih delavk. Policaj mi reče, ne danes več prihajat v obrekovalnico, za vaše dobro. Pojdite domov in se odpočijte.

Policaj prevzame vlogo socialnega delavca, a plačo ima še naprej nizko. Poštirkanki pa imata višjo plačo, pa sta policajki. A psihiatrični mlin se noče ustaviti. Gre do konca. Do zadnje kaplje krvi. Kupim stanovanje in pokličejo prodajalca, če ve, komu prodaja stanovanje. Vpraša, zakaj. Ona je psihiatrična bolnica, kdo ti bo plačal

stanovanje? Kliče vsevedna socialna delavka. Prodajalec odgovori: »NN je že plačala stanovanje.« Rovarjenju in podtikanju ni konca. Rada bi živela s kralji ulice, z džankiji, metadonci, prostitutkami, zavrženimi ... Rada iz srca, samo proč, proč od tu, kje me vsi čekirajo. Zadušili me bodo!

Pred prisilno hospitalizacijo se zapletem z bivšim fantom in si domišljam, da imam 18 let in on 19 in samo nadaljujeva zvezo. Oklepam se pravljice, da preživim. A pravljica in lajf sta daleč narazen. Od nekdanj so mi vseč moški svetlih las in iskrenih modrih oči. Zapletem se v avanturo. Lepo mi je, a zelo kratko. Mene še čakajo postaje križevega pota, zame ni časa za avanture. Prisilna hospitalizacija. Nov fenomen v mojem življenju. Vežejo, trgajo obleko drage znamke, dajejo plenico in v samico. Evo ti, to, kar si zaslužiš. Zdaj se zbudi moja prirojena revolucionarna drža. Vpijem, da jih bom tožila. Nič. Ne razumejo. Vpijem, da jih bom tožila, ker so strgali obleko priznane blagovne znamke. Se userjejo zaradi ene ušive drage obleke. Zaradi ranjene duše pa ne.

Nesejo obleko v šivalnico in prinesejo pokazat, če je dobro zašita. Vsakozi razmišljam o psihiatričnem zobovju, melje in melje v tri krasne! Narišem plakat o človekovih pravicah. Ves oddelek nori. Vsi hočejo pravice! Sotrpinka je v hudi psihični krizi, pove mi, da je mislila, da sem od CIE in da delam zanje. Smejimo se do solz, ko se dobimo na pijači, po bolnici. Po Postojni se krohotava in ljudje mislijo, da sva nori. Ma, vsaj enkrat prav mislijo! Vrag naj vzame te ljudi!

Turbulentno doživljanje od višin do nižin se umirja in vrnem se v usrano leglo svojega mesta, ki čekira, preverja in se vtika v moje osebno življenje ... Zdravniku se hodim tožit, nudi mi oporo, psihoterapijo, logoterapijo, vse živo in še več, ma, ti ljudje v lokalnem okolju so neumorni. Ne odnehajo. Po sedmih letih zdravja, ko sta otroka v prvem letniku medicine in prvem letniku socialnega dela in sem jaz sedem let na svojem, se bolezen ponovi, tokrat zaradi podtikanj. Obsojajo me, da opuščam tablete, nastavim dozator na mizo, da ga gledajo, bolščijo vanj. Vidijo, da sta ponedeljek in torek prazna, danes je sredo, vse je okej ... A oni vejo, kaj je prav zame, ne jaz! Oni kličejo psihiatra in socialno delavko v

Gasper Sojč

Idrijo. In se zgražajo, ker jih je Dobri zdravnik nadrl. Hvala, Dobri zdravnik, ker ste jih nadrli. Poštirkanke ne odnehajo!

Dobri zdravnik nikoli ne naseda govoricam. Opravlja klinične preglede in se sam odloča. In jaz nimam težav s psihiatri. Težave so z neprofesionalnimi strokovnimi delavkami, s poštirkankami in vsevednicami. In najbolj te razume tisti, ki je dosegel dno. Nikoli te ne bo izdal. Preveč sem videla in občutila, da bi spregledala kalne vode. 31 let socialnega dela in izobrazba iz zdravstvene nege mi dajejo vpogled v stroko, a to je manj kot šola življenja in človeška izkušnja. Če mene vprašate, v delo s človekom ne bi spustila nikogar, ki nima občutka za to. Naj pa vozi taksi, če ne zna delati z ljudmi, je rekel Dobri zdravnik. Samo kaj, ko gre kdaj na dopust, ki mu pripada, pa se psihiatrično kolesje zažene.

Na mojem Caminu so vstopali dobri ljudje in z njimi smo prehodili del poti, z nekaterimi cel Camino. Takšen je moj brat, cel Camino z mano. Nosi vodo s sabo in daje žejnemu piti, odganja nadležne muhe iz moje duše. In moj Srebrni mesec, dragi profesor, ki vedno prepozna mojo ustvarjalnost in da krilom zalet. Tri kolegice, ki so v stroki socialnega dela sto let, pa vedno znova rečejo, povej, kako ti lahko pomagamo. Dragica, moja direktorica, ki zna in zmore. Ljuba mi od prvega dne. In ti moški s svetlimi lasmi in plavimi očmi. Takšen je tudi moj sin, moja opora. Moja hči, ki piše diplomu iz socialnega dela, mila in lepa, a jo mati uči s trdo okrvavljeno roko ranjene duše. Velikokrat jočeva obe.

In na koncu hvala vam, Dobri zdravnik. Od vas sem se naučila največ. O svoji bolezni. Priznam in se pohvalim, da sem bila pridna učenka. Vse, kar ste povedali, sem zapisovala, študirala, raziskovala, vi pa nikoli niste nehali razlagati. Vaših stavkov sem se oklepala v hudih krizah. Naučili ste me na življenje gledati pozitivno, hvaležno in z veliko duhovitostjo in iskrivostjo. Z zanosom, žarom in iskrico v očeh. Podarim vam stavek, ki ga Primorci radi podamo izjemnim Primorcem. Vi ste zlati!

NN

Cestna filozofija:

HUDIČ V ČLOVEŠKEM TELESU

Kako to, da pravimo hudič v človeškem telesu? Izgleda čisto normalno, nobenih posebnosti na ven, da bi dajal človek slab prvi vtis. O, ne! Se tako potuhne, da ga sploh ne moreš prepoznati. Ampak ko nekoga poznaš malo dlje, pa le lahko opaziš razliko.

Mislím, tudi Hitler, Stalin in še in še bi lahko našteval, so imeli en del tega satana v sebi, saj ne moreš početi takšnih groznih stvari, če nimaš v sebi nečesa hudobnega. In tako tudi med nami, ljudmi, krožijo in hodijo hudobni ljudje, ki pa tega ne pokažejo, da le sebe prikažejo kot dobrotnika. Vendar je svet v njihovih očeh drugačen. Velikokrat ne moreš verjeti, da ti lahko želi slabo, najslabše tvoj sorodnik, znanec, prijatelj, brat. Hudič ne dela razlik, premami pa lahko vsakogar. Nisem še pokleknil pred hudičem in tudi ne razmišljam, da bi podpisal kakšen dogovor z njim. Ne vem, mogoče, ko grem s tega sveta, mogoče me takrat zanese mimo pekla?

Zato le pazite, kaj boste danes oziroma jutri naredili. Bolje trikrat premisliti kot narediti nekaj na hitro, kar bi nato lahko obžalovali vse življenje in po njem.

Jenko

CVETKE OD TOD IN TAM

Res je, da se v našem bloku godijo lepe stvari, vendar se tudi sranje, če ga smemo tako imenovati. Upravnik. Tolikokrat sem že pisal o njem, da deluje kot zljajana zgodba. Toda upravnik ima tako trdo kožo, da ga nič ne zjebe. Važno je, da nam kasira. Kaj tokrat?

Kot ponavadi so me sostanovalci prosili, da naj napišem nekaj o tem ... Torej, moji starši živijo v istem mestu kot jaz. Živijo v stolpnici, jaz v bloku. Plaćujejo račune, enako kot jaz. Imajo upravnika, drugega kot jaz. No, in tu se začne zgodba. Primerjal sem njun račun z mojim. Hišniška dela. Pri njih hišnik skrbi za čistočo v stolpnici in zunaj nje. Za to je plačan. Čiščenje: 5,1 evra, hišniška dela: 5,5 evra, čistila so všteta v znesku. V našem bloku. Čiščenje: 13,9 evra, čistila: 7,3 evra, hišniška dela plačujemo po potrebi oziroma občasno. Razlika je več kot očitna. Osebnó sem se že večkrat pritožil upravniku, pa sem vedno dobil nezadovoljive odgovore, ker se mu jebe. V stolpnici mojih staršev imajo dvakrat letno sestanek z upravnikom. V našem bloku ga, odkar sem tu (več kot dve leti), še nismo imeli.

Toda vrnimo se k čistilom. 70 ljudi plačuje mesečno vsak po 7,3 evra za čistila, torej bi se moral blok svetiti, da ne bi pomagala niti sončna očala. Vendar se ne. Za 13,9 evra bi moral biti blok čist v nulo, pa je tako tako. Kot ga ohranjamo stanóvalci. Torej ...

Taubi

DUŠE

Kje bom jemal energijo, ki jo potrebujem za preživet? Že razmišljam počasi, ni podatkov v spominu. Ljubljana je majhno mesto, pa redko srečam kakšnega znanca. Pozabil sem obraze, ki jih nekaj časa nisem videl. Počutim se, kot da sem padel z nekega tujega planeta.

No, ampak nekaj ljudi pa poznam. Ne vem, ali so tudi oni neke iz vesolja. Mislim, da so. Od neke smo prišli in nekam gremo. Točno vem, kaj mi odgovarja. Po naravi sem veseljak in rad sem imel družbo. Zdaj pa sem večinoma sam in rad imam mir. Tam, kjer je doma moja duša, ni sovraštva, ni skrivnosti. Duše se privlačijo in čutijo ugodje. Ne vem, ali imajo pravila in lastno voljo. Zavedajo pa se, da jim je lepo in da ni povsod tako. Pred napadi temnih sil jih brani ljubezen, imajo energijo, ki prodira daleč v vesolje. Ničesar ne zahtevajo, ampak samo dajejo. Rad bi bil spet z njimi. Rad bi bil doma.

Kavica

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

NAŠI SOSEDJE

Avstrija ni članica NATO pakta, vse dežele okoli nje so. Mar bi jih napadli, češ da imajo orožje za množično uničevanje? Koroška gre k Sloveniji, Tirolska se združi. Malo vzamejo Čehi, Thompson se dere »marš, psi, preko Drine«, Bora Đorđević je vpil »bečki konjušari žele, da se odcepe«.

Piranski zaliv je odpisan. Nekdo je v šali dejal, da bi morali Avstrijci plačati Nemcem odškodnino, ker so jim poslali Dolfija. Nemščino bi morali postopoma ukiniti in jo zamenjati z angleščino in ruščino. Tako je to!

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

LJUBLJANA

ČE SI NEKOMU DOLŽAN, JE MAJHNA.
ČE JE NEKDO TEBI DOLŽAN, JE VELIKA!

ALEXANDER MALI

NEK CESTNIH AJ

DOBA: ČAS KORONE

Pa smo dočakali posebne vrste bolezen, ki nas je nekatere potisnila na stran in prisilila v mirovanje in iskanje dela obenem. Ustavilo se je še delo, ki sem ga v sili razmer kar vzljubila. Ponujanje časopisa mi je omogočalo stik z ljudmi, lahko sem tudi nekaj zaslužila. Zdaj treniram svoje hobije in opravljam hišna opravila, kar nam je nekaterim med zdajšnjimi koronskimi razmerami še edino preostalo. Iskreno pogrešam ponujanje časopisa.

Sonata

POVEDATI NEKOMU

Ležim v postelji. V petek sem delal štiri ure, montiral sem pohištvo Ikea. Sestaviti sem moral tri omare in štiri predalnice. Smatral sem, da sem dovolj fit, da mi bo šlo. Šlo mi je. Sestavil sem pohištvo. Ko sem prišel domov za 60 evrov bogatejši, me je začel boleli križ. Zdelo se mi je, da moram to nekomu povedati in tako to sporočam Kraljem ulice. Tudi sam sem bil kralj več kot deset let. Sedaj počnem vse živo, samo da prebrodim mesec.

GD

SOSEDNJI ULICI

Čudno. Zjutraj sem hodil po svoji ulici navzgor proti Knezovi, nakar me je, ko sem zavil izza vogala, po celem telesu rahlo zazebló. Pogledal sem gor v zrak, gor proti gozdiču Rožnika, kot bi bil zadet. Kot bi bil. A sploh nisem bil. Zavedam se, da sem v bistvu vedno zadet. Naravno. V svoji izgubljeni in spet najdeni glavi. In da za to ne potrebujem skoraj ničesar, le sprehod s samim seboj po bližnjih ulicah.

Jordan Amazon

NEKDO ŠE MISLI NAME

Že veliko črnila je bilo porabljenega za večno temo, kako »malemu« človeku vzeti še tisto malo denarja, medtem ko si vsi po vrsti, od politikov do tako imenovanih gospodarstvenikov, dvigujejo plače, nekateri iz že tako izžetih podjetij črpajo še zadnje kapljice. Nekaterim se je milijonski dolg celo odpisal, med tem ko sem jaz svoj dolg 100 evrov uspela povečati na 900 evrov. Ostala sem namreč dolžna mobilnemu ponudniku, in čeprav sem svoj stotak vrnila, me terjajo za vse mogoče obresti in druge stroške, name pač ne bodo pozabili.

Joj, kako mi je toplo pri srcu, ko vem, da vsaj nekdo še misli name!

Nina

KORONSKI TAKSI

Na poti iz kina sem si želel naročiti taksi, ko sem ga zagledal pred dvorano, zato sem potrkal po oknu in odprl mi je po videzu sodeč precej utrujen voznik. Usedel sem se in zaprl vrata. Taksi je speljal.

Že kaj kmalu sem ugotovil, da avto neše nekam v desno, pogledal sem voznika in opazil, da komaj drži odprte oči. Glasno sem ga opozoril, da se je prestrašeno stresel in opravičil ter peljal naprej. Čez par minut se je situacija ponovila, zdaj me je postalo pošteno strah in že sem hotel, da ustavi in me spusti ven. Voznik se mi je spet začel opravičevati in vztrajal, da peljeva naprej. Z nemirom v srcu sem privolil, sicer pa sva bila tudi blizu mojega doma. Taksist se je razgovoril: »Zdaj sem že tretji dan v avtu, tukaj jem, pijem, spim in sploh ne izstopim iz njega.« »Tri dni? Zakaj pa to?« »Kmalu bodo prišle položnice, jaz pa sem zaradi koronavirusa tako malo zaslužil, da me je strah, da ne bom mogel vseh plačati. Doma imam ženo, ki je brezposelna, in dva otroke. Večina voženj mi nanese 3–4 evre, zdaj pa zaradi pandemije sploh ne dobim več kot pet stražk na dan.« »Kaj pa vaše zdravje pa še nesrečo lahko povzročite ...« Voznik se je ob teh besedah zamislil. Na koncu je dejal: »Če je tako usojeno, naj bo, a jaz moram zaslužiti, ker drugače ... Misel na družino me drži pokonci.«

Srečno sva prispela domov. Plačal sem, izstopil ter mu zaželel srečo. Bilo mi je žal tega delovnega človeka, a obenem me je skrbelo zanj. Avto je odpeljal in, kolikor sem videl, po cesti peljal naravnost, potem mi je izginil izpred oči.

Po pripovedi cimra z detoksa zapisala Psiha

PREŽIVETI NOVO LETO

Oznanjanje novega leta se že nekaj časa začne mesec prej, včasih pa tudi podaljša vse do februarja. Pa naj traja, bi rekel marsikdo. Brezdomni vsako leto preživimo novoletno noč v cerkvi Tabor. Poyabljen je vsak, željan dobre jedače, pijače, nagrad pri tomboli, glasbe, plesa, kviza in petja. Kdor želi novo leto praznovati prej, se lahko udeleži praznovanja kot član kakšnega društva, ker je pač taka navada, da zaposleni novoletno noč preživijo z družinskimi člani. Nekateri temu prazniku ne posvečajo posebnega pomena, drugi pa se ga veselimo, ker radi ustvarjamo

okraske iz različnih materialov, pišemo čestitke, postavljamo jaslice ...

Pa ne pozabimo na lepo obleko, če se kam odpravljamo, mogoče bi bilo lahko neprijetno. Tudi če ni ravno za obisk hotela.

Sonata

SKATOLOŠKO POROČILO

Včeraj sem se znašel v hudi stiski, tiščalo me je na veliko potrebo, v neposredni bližini pa nikjer nobenega stranišča! Vsa javna stranišča in lokali so bili zaradi korone zaprti. Odločil sem se, da bom tvegati in šel v naravo, kot so to počeli naši predniki, toda kako najti naravo sredi te betonske džungle? Saj narava sploh ne obstaja več, ubili so jo z opekami!

Tako sem se iz centra mesta napotil proti tivolskim poljanam, ko zagledam rdeč neonski napis Casino. Vstopil sem v stavbo in na svoje veliko začudenje ugotovil, da je odprto. Neverjetno! Povsod po mestu so zaprti frizerski in kozmetični saloni, lokali, gostilne, kinodvorane ... Casino pa kljub rdečemu alarmu obratuje s polno paro. Tu nekaj smrdi, gospde in gospodje. Stopim do recepcije, pokažem osebno izkaznico, in ko že hočem vstopiti, me receptor opozori, da imam prepovedan vstop. Kako pa to, ga vprašam. Lepo, gospod, sami ste si dali prepoved, mi odgovori. In v tistem trenutku me prešine, da sem si nekako pred desetimi leti res dal dosmrtno prepoved vstopanja, takrat sem bil še tako rekoč profesionalni hazarder. In zdaj? Zdaj pač ne smem več vstopiti! Prosil sem ga, moledoval, se metal po tleh, da bi me spustil notri, pa nič. Oklofotal sem ga, ga obesil na obešalnik, mu s skenerjem poskeniral oči (ne vem več točno, zakaj) ter ga poslal v rodilne organe. V tem trenutku je pristopil varnostnik in me onesposobil s elektrošokom. V tistem trenutku sem začutil, da sem se za čajno žličko podelal v hlače ...

Matej Vresk

ANEKDOTE IZ PRODAJE

GOSPOD NA KOLESU

Ponujanje uličnega časopisa je zame odlična možnost za dodaten, četudi minimalen zaslužek ter za širjenje novih poznanstev. Pa vsak dan se mi kaj zanimivega zgodi. Tokrat se je mimo s kolesom pripeljal gospod, s katerim se vedno sproščeno pogovorim. Nasmehan in šaljiv kot vedno me je vprašal, če kadim. Nasmejala sem se in mu pritrdila, da te grde razvade še nisem opustila, da pa razmišljam o tem. Hudomušno se mi je nasmejal in mi ponudil škatlo cigaret. Povedal mi je, da so imeli za Bežigradom promocijo in mimoidočim delili cigarete. »Sam ne kadim, sem pa eno škatlo vzel zate.«

Presenečena, saj se mi še ni zgodilo, da bi mi kdo med prodajo prinesel cigarete, sem se mu zahvalila, rekoč, da mi jih je pravkar zmanjkalo in je to res prijetno presenečenje, saj bom tako lahko prihranila tistih nekaj težko prisluženih evrov.

Špela

KLJUČ

Iz dneva v dan opažam, da s(m)o ljudje polni strahov, ko gre za čustva, in to za čustva do sočloveka, do bitja, ki potrebuje pomoč. Takrat večina enostavno izklopi, zaklene globoko v kletko svoje duše, ključ pa nekje izgubijo. Ni ga človeka, ki kdaj v življenju ne bi potreboval pomoči, saj smo vsi iz mesa in krvi, a eni imajo kletko vedno odprto, drugi o tem pač nočejo nič slišati. Vem, da poznate veliko takih in na žalost jih poznamo tudi mi, ki ponujamo Kralje uliče. Dnevno jih srečujemo. Z veseljem delijo z nami aroganco, nespoštljivo nas gledajo zviška in si mislijo ali celo izdaviijo, češ ti si smet, nula, klošar, le človek ne!

Vem, da prime vsakega med nami, ki se trudimo in ure in ure stojimo s časopišom v rokah v največji vročini ali v najhujšem mrazu, da bi takim dali vedeti, kar jim gre. Delamo, da bi lahko kupili hrano za družino, ki nas doma čaka lačna, da bi plačali položnice, da bi naši otroci ne bili v temi, da bi plačali najemnino, da naši otroci ne bi bili brezdomni. Stojimo ponosno, z odprto kletko, ker čutimo zase, za svoje bližnje in za ostale, ki so pomoči potrebni. Ampak ne, kako boš dopovedal nekomu, da je čustveni invalid, ki izkorišča vse povprek. Lahko se nam edino smilijo, ker bodo tudi oni slej ko prej naleteli na vrata, za katera bodo potrebovali ključ, a ga sami ne bodo našli. Morda bomo ravno mi tisti, ki ga bomo imeli, in vem, da ga bomo nesebično delili z njimi.

Nina

P. S. Ker vem, da je stanje zelo kaotično, se zahvaljujem vsem kupcem in kupkam časopisa, ki nas še vedno podpirate in redno prebirate. Hvala vsem, predvsem pa mojim najdražjim na Parmovi ulici.

PRINESEL SEM TI NEKAJ MASK

Iskreno vam povem, da sem se prav bala drugega vala covida-19, ki je že kar pošteno prežal po mestnih ulicah. Skrbeli so me ukrepi, ki so sicer nujno potrebni, a zmanjšujejo možnost ponujanja časopisa, ki pa je nujen za moje preživetje.

Tik preden je bil sprejet nov paket ukrepov, sem kot vsak delovni dan ponujala izvode mimoidočim in poskušala zaslužiti vsaj kakšen evro. Ker so težki časi, ponujanje Kraljev ne gre najbolje, saj so ljudje prestrašeni in se večina nerada ustavi. Vseeno sem bila v tem kriznem, negotovem obdobju deležna prav posebne pozornosti. Približal se mi je namreč redni kupec, s katerim vedno z veseljem poklepetam, ter mi v roke stisnil vrečko, polno zaščitnih mask, rokavic in čokolade: »Prihajajo težki časi. Prinesel sem ti nekaj mask, da boš zaščitena. Spomnil sem se nate, ker vsak dan vztrajno stojiš pred garažno hišo in si zato še toliko bolj izpostavljena.«

Gospodu sem se zahvalila, saj mi bodo maske prišle še kako prav. Prav toplo mi je postalo pri srcu. Lepo je, ko redni kupci pokažejo skrb zate. Iskrena hvala!

Špela

IN MEMORIAM: ANTON PUGELJ, MIKLOŠIČEV PARK

S smokom v grlu in žalostjo v srcu sporočamo, da je ta svet zapustil Anton Pugelj - Tonček, ki je dobrih 30 let preživel na cesti. Na društvu si želimo, da bi se Miklošičev park zato vsaj začasno preimenoval v Tonetov park, na njegovo klopco pa bi radi pritrčili spominsko ploščico. Naj bo ta opomnik, da v naši družbi brezdomstvo še zdaleč ni izkoreninjeno in da bo za brezdomne ustrezno poskrbljeno šele takrat, ko bo stanovajska politika zagotovila dovolj varnih nastanitev za vse državljane in državljanke.

O Tončku je posnet dokumentarni film 30 let kartona in betona, ki bo javno predvajan, ko se trenutne razmere umirijo. Tone, ne bomo te pozabili!

Foto: arhiv KU

»Tone, upala sem, da mi tega ne bo treba pisat. Bila sva pri vseh možnih zdravnikih, slišala sem vse možne diagnoze. Nobena ni bila dobra. Ampak tvoj karakter, trdoživost in upiranje telesnemu popuščanju so mi dali čisto drugo perspektivo o tem, kaj vse ljudje zmoremo, kaj vse zmore naše telo in kaj vse zmore naš um. Zato je še težje verjeti, da je prišel čas slovesa.

S tabo ni bil nikoli dolgčas. Predvsem sta te poosebljala nasmejanost in optimizem. Kadar si le lahko, si kakšno ušpil. Ob priliki si nam kaj 'ukradel' iz pisarne in nam odtujeno drugi dan prinesel nazaj v lični škatli s pentljo, da nam je bilo v poduk, da nismo dovolj pozorni. Hkrati pa si s tem pokazal poštenost. Nikomur nisi ostal nič dolžan, pa naj je bilo v fizični ali verbalni obliki. Če ti kaj ni bilo všeč, si to povedal. Jasno in glasno. Nikoli pa nisi gojil zamere. Imel si neverjetno močno voljo, ki je včasih prerasla v velikansko trmo. Če si se kaj odločil, ni bilo nobene možnosti, da te kdor koli premakne ali spremeni tvojo voljo. Spomnim se, ko si se odločil, da bom jaz postala tvoja svetovalka. Zdelo se ti je fer, da vzameš nekoga brez izkušenj (čeprav sem na društvu delala že dve leti) in ga podučiš o življenju na cesti. V petih letih najinega sodelovanja sva šla na ogled socialnovarstvenega zavoda, dobil si bivalno enoto, uredila sva ti pokojnino, dala skozi nešteto zdravniških pregledov ... In za vsak popravek sva porabila precej časa, da si se na vse pripravil. V vsem tem času si me klical po raznih vzdevkih: psihologinja, pedagoginja, vmes celo vzgojiteljica. Vedno znova si mi govoril, da te ne bom vzgajala. Oba sva vedela, da bi to lahko bilo moje življenjsko delo, nikoli pa to ni bila moja želja niti dosegljiva realnost. To je bil samo tvoj način, da si me odslovil, ko sem rekla kaj, česar nisi želel slišati.

Marsikdo te je klical legenda. Res ne vem, kako si zunaj preživel dobrih 30 let. Zunaj te niso čakali samo dež, sneg, mrz ali neizprosna vročina, ampak tudi preživetje v mestni džungli. Sicer si v vsem tem času spoznal široko mrežo ljudi, ki so se ob tebi ustavljali in s teboj kramljali. Nekateri so ti nosili različne stvari. Ljudje so me klicali, kje si, če te kakšen dan ni bilo na tvoji klopici v Miklošičevem parku.

Ironično si umrl ravno v času prenove parka, ki je bil tvoja dnevna soba, spalnica, kopalnica, dom. Upam, da se bo tudi po njegovi prenovi našel košček, kjer se te bomo lahko spominjali. «

Tvoja pedagoginja Ines

Tonči je bil legenda. Nas, ki smo bili blizu v službi, je dostikrat zabaval s prodornimi komentarji. Vedno smo kako rekli. Tone, počivaj v miru! Freza

Tudi sama sem srečevala Toneta na poti v službo. Nekoč ni bilo drobiža in sem mu dala desetaka, češ naj to velja še za naslednjič. »Bom spoštoval, gospa, bom spoštoval,« se je navihano nasmehnil. Bil je neverjetno duhovit, pozitiven, skratka legenda. Počivaj v miru, Tone! Sonja

Tone je pravil, da je to Pugljev park, in ko bo prenovljen, da bo najlepši park v Ljubljani. Žal tega ni dočakal. Počivaj v miru! Samo

Še eden izmed najbolj znanih obrazov z mestnih klopcev. Počivaj v miru, kajti tam, kamor si odšel, ni trpljenja. Nevenka

Tonček, vse, kar si imel na tem svetu, si vozil v vozičku. Bil si neizmerno ljubezniv, nič posiljen, in takega te bom imel v spominu. Ne bom več gledal na tvojo klopco, vendar bila je tvoja do konca. Počivaj v miru tam, kjer si zdaj. Bogdan

Tone je bil od vseh. Naš. Od vseh, ki smo ga leta in leta srečevali v Miklošičevem parku. Tako je z ljudmi, ki so ljudine in se dotikajo src. Kar od vseh so. Kljub vsemu, kar je doživljal in s čimer se je boril, se mi je vedno zdel tako ... prisoten. In pristen. In tako hvaležen vsakič znova. Za dober dan, za škatlico cigaret, za novce, za vse. Srečno pot v svetlobo, Tone, in naj ti bo lahka in svetla duša. Spominjali se te bomo s hvaležnostjo! Liana

Rad je prihajal na kavo in velikokrat smo se z njim kregali, ker je pušчал trinkgeld. Seveda smo se trudili, da se mu je ta denar nekako prikadel nazaj v žep. Adijo, Tonček, legenda Miklošičevega parka! Viola

Nikoli ne bom pozabila, ko si mi rekel, da sem medicinska sestra, in me lepo prijazno pozdravil. V bistvu sem imela na sebi delovno obleko, ker sem delala v restavraciji na Miklošičevi in sem šla v trgovino skozi park, ti si pa sedel na klopici. Tonček, počivaj v miru, naj ti bo bolje, kot ti je bilo na tem svetu! Mirsada

Ne morem verjeti, da te ni več! Kljub težkim razmeram, v katerih si živel, si ostal isti vsa ta leta. Uspelo ti je ohraniti človečnost, humanost, vedrino in pokončnost. Za fasado »klošarja« se je skrival tankočuten, pozoren, srčen človek. To vemo povedati vsi, ki smo te poznali. Ljudem, mimoidočim v sodniškem parku, si se zapisal v spomin po marsičem. V svet, poln pohlepa in škodoželjnosti, si na račun svoje hudomušnosti vračal vero v lepši danes in še boljši jutri. Pomagati si želel vedno in povsod. In medtem ko si v svoji vnemi s humornimi vložki poskrbel za boljše počutje ljudi v svoji bližini, pa si, dragi naš Tonček, pozabil nase. Leta pa so tekla. Umrl si prezgodaj, toliko neizgovorjenega je ostalo nekje v luftu. Ne pijem, ampak danes bom spila en kozarček. Na vse, kar si bil, Tone! Bil pa si ČLOVEK! Družini izrekam iskreno sožalje! Tiny

Tonček, prijetno se je bilo ustaviti in poklepetati s teboj v parku. Energija tvojega velikega srca bo še dolgo živela tu naokoli. Ti pa sedaj mirno počivaj! Irena

IN MEMORIAM: VESNA ZVER

Veliko prezgodaj nas je zapustila naša draga prijateljica Vesna Zver. Zadnji dve leti je delala v našem dnevnem centru. Iskreno sožalje vsem bližnjim in vsem, ki žalujete z nami.

Zelo rada mi je znova in znova povedala, da sem ji šla na začetku na živce, da zdaj pa vidi, da sem fejš. Nič hudega, Vesna, praktično vsaka moja vez se tako začne. Nekaj mesecev kasneje sem jo že v svojem avtu skupaj s preostalo četico peljala v Planico.

Nikakor nisem bila edina, ki ji je Vesna dala drugo priložnost. Čeprav je imela rada dramo in razburjanje, je imela sposobnost, ki jo zelo cenim. O zadevah je vedno razmislila, in to zelo racionalno. Vedno se je bila pripravljena pogovoriti in sprejeti drugo plat zgodbe. Od tega, da ti je konkretno pohodila živec, je zelo hitro prišlo do tega, da si imel z njo prijeten, umirjen in tehten pogovor. Redno je poslušala oddajo Klopca pod svobodnim soncem. Nikoli ne bom pozabila, ko je komentirala oddajo z gostom, ki je odkrito spregovoril o svoji psihiatrični diagnozi. Povedala je, da ji je to zelo pomagalo, da stvari razume bolje in da ljudi ne obsoja vnaprej, pač pa pomisli, zakaj so taki. In res – čeprav jo je prav tako letos preminuli Selim večkrat poslal v ne-preveč-lep-kraj in se je stokrat zaklela, da mu ne bo več prišla blizu, je seveda vseeno še naprej pomagala pri skrbi zanj in nas klicala in nadirala, da naj nekaj naredimo z njim, ker je bogi.

Čeprav je izredno rada klepetala o svojih pogledih in nazorih, je svoje osebno življenje zavila v popolno skrivnost. Zaradi sramu, zaradi strahu. Verjetno se je bala, da bi njena zgodba prišla na ušesa tistim, ki ne razmislijo o zadevah tako kot ona. Za to mi je žal. Mnogo nas je bilo, ki je ne bi obsojali.

Foto: Nada Žgank

Vsak dan, ko si prišel na Kralje, si se ji poskusil izmuzniti, da te ne bi nahrulila: »Oooooooo, smo pa zgodnji! Ja a se nič ne pozdravi?! A zdej se pride delat? Ja kaj si pa delala ponoči, ko zgledaš tako utrujena?!«

Eh, Vesna ... Tudi ti nisi nič pozdravila, preden si odšla. Pa tako zelo prezgodaj.

Maruša Ivančič

»OOOOOOOO, SMO PA ZGODNJI! JA A SE NIČ NE POZDRAVI?! A ZDEJ SE PRIDE DELAT? JA KAJ SI PA DELALA PONOČI, KO ZGLEDAŠ TAKO UTRUJENA?!« VESNA

KO SREČAM KRALJE IN KRALJICE ULICE

V srednješolskih letih sem enega dne izgubila mesečno karto za avtobus. Ko sem počasi korakala proti glavni postaji v Ljubljani, me je na Kongresnem trgu ustavil eden izmed kraljev in vprašal, če imam kaj drobiža. Rekla sem mu, da ne vem, kako bom prišla domov, ker sem izgubila karto, čeprav sem imela vedno toliko denarja pri sebi ravno v primeru, da jo izgubim. Še dandanes se spomnim stavka: »Deklica, koliko potrebuješ, ti bom jaz dal?«

Od takrat še bolj spoštujem svoje kralje. Nimajo nič, dali bi vse! Hvala tebi, kralj, za tisti trenutek, za gesto in pomoč, nikoli te ne pozabim. Zato kadar koli naletim na kralje ulice, jim namenim več kot za sam časopis. Zanj, zanjo, za revijo, za spomin!

Vesna

**V VINU JE RESNICA,
V ŠNOPSU ADIJO PAMET!**

GREGOR B. HANN

Foto: prijazna gospa iz bližnje trafike

Klemen Klemen in Piet #759

OSNOVNA ŠOLA BRINJE GROSUPLJE IN KRALJI ULICE

016
KRALJI
ULICE

V preteklosti smo na šoli izpeljali več humanitarnih akcij, ki imajo dva namena. Prvi je, da zberemo materialne dobrine za izbrano organizacijo. Drugi, še pomembnejši razlog pa je, da mladi začnejo razmišljati o različnih problemih v naši družbi, o vzrokih za te probleme in o različnih rešitvah zanje. Na šoli smo se tako odločili, da se bomo v letošnjem šolskem letu pogovarjali o brezdomstvu. S tem namenom smo se povezali z Društvom Kralji ulice. Na urah oddelčne skupnosti so razredniki z učenci spregovorili o problemu brezdomstva; nekateri so zapisali svoje misli, ki jih delimo z vami. Zbiramo tudi zimsko obutev in različne pripomočke za brezdomne ter tako poskušamo narediti nekaj za osebe, ki so brez strehe nad glavo.

Aljoša Dornik

»Moje mnenje o brezdomcih in brezdomstvu je tako: ljudje imamo velikokrat predsodke, tudi o brezdomcih. Brezdomstvo je to, da nimaš strehe nad glavo in ulica postane tvoj dom. Sama mislim, da si nekateri niso sami krivi, da so ostali brez strehe nad glavo. Med brezdomci so tudi izobraženi ljudje, a niso imeli sreče z iskanjem službe. Če so poleg tega izgubili še družino, so ostali kar naenkrat sami.«

»Ni mi všeč, da še vedno obstaja brezdomstvo. Meni se zdi to ponižujoče za človeka.«

»Na cesti lahko srečaš kar nekaj brezdomcev in večina ljudi misli, da so to nesramni in nasilni ljudje, vendar v večini primerov ni tako. Večina brezdomcev ni sama kriva, da so se znašli na cesti. Velikokrat so pristali na cesti le zaradi spleta okoliščin. Mislim, da imamo ljudje veliko preveč predsodkov do brezdomcev, imamo pa tudi nekaj ustanov, ki brezdomcem pomagajo. Mislim, da bi teh ustanov lahko bilo veliko več in da bi država lahko investirala nekaj denarja tudi za to. Jaz o brezdomcih dolgo časa nisem imela izoblikovanega mnenja, zdaj pa sem prebrala eno knjigo o brezdomki, ki je pozitivno spremenila moje razmišljanje.«

»Včasih imamo ljudje predsodke o brezdomcih in zato o njih mislimo samo slabo, a se močno motimo. To so čisto običajni ljudje, ki v življenju niso imeli sreče oziroma jim življenje ni prizanašalo in so zaradi tega pristali na ulici.«

»Vsak človek si zasluži spoštovanje, ne glede na to, kako je oblečen, obut ali pa živi na ulici. Nikoli ne obsojaj nekoga, če ne veš, kakšna je njegova preteklost.«

»Mislim, da nekateri ljudje, ki so brezdomni, niso sami krivi, da so brezdomni. Nekateri so lahko postali brezdomni tudi zaradi tragičnih dogodkov v svojem življenju in so izgubili vse, kar so imeli. Lahko bi jim pomagali tako, da bi jim dali službo, ki bi jo lahko opravljali, npr. čistili.«

»Ne smemo soditi, zakaj je nekdo na cesti. Mogoče boš nekoč to tudi ti!«

»Kolikor sem jaz videla brezdomce, so vsi izgledali delavno sposobni. Imam občutek, da se nekaterim (ne vsem) preprosto ne da delati in se odločijo za življenje na ulicah. Seveda pa ne

Foto: Jean Nikolič

poznam njihove zgodbe, zato ne vem, s kakšnim razlogom živijo na tak način. Mislim pa, da se sigurno vsi ne odločijo sami, ampak nimajo izbire ...«

»Brezdomci so tisti, ki so brez doma. Lahko so denar zapravili v igralnicah ali pa so vse zapili. Lahko bi jim tudi pomagali, jim dali malo denarja ali pa streho nad glavo.«

»Naj ob vašem neuspehu ne izgine pozitivno upanje. Dom je tudi tam, kjer so prijatelji.«

»Brezdomci ali kralji ulice so lahko tisti, ki izgubijo službo in nimajo nikogar, h komur bi se lahko zatekli, lahko so imeli tudi kredite, ki jih niso mogli odplačati.«

»O njih si mislim, da jim je njihov neuspeh vzel vse, kljub neuspehu ne izgubite upanja v svet.«

»O brezdomcih mislim, da imajo zelo revno življenje. Mislim pa tudi, da si lahko zaslužijo denar (če se malo potrudijo, bi lahko boljše živeli). Pomagati jim je treba (oblačila ali hrana).«

**TISTI, KI BERE, ŽIVI TISOČ ŽIVLJENJ.
KDOR NE BERE, PA ZGOLJ ENO SAMO!**

SALE #026

17.9.

Dans so me bivši sošolci upraskali, če pridem na reunion. Skor sm rekla ja, pa sm se pa spomnila, da jih ubistvu sploh ne poznam... niti po imenu.

Kōn let nazaj me je sred kluba ustavu nek model in se na vsak način hotu pogovarjat z mano. Čist preveč navdušeno, drgač. In tko jst gledam njega, po "O SARA KJE SI" sodeč, se kaže poznava... tip razlaga njegovo celo življensko zgodbo, men že zmeri ni nč jasno, umes razmišljam, kako bi lahko sam rekla, da moram na wo, pa spizdila. No sej, model je na neki točki utihnu in pomoje čaku na nek odgovor.

Mine par sekund, pa prav: "ti nimaš pojma, kdo sm ... ahe?" BRAVO. Vem celo tvojo življensko zgodbo, pijani neznanec. TIŠINA. Jst čakam da pove kdo je, on pa nevem... čaka nov let. ".... Filip. Bla sva sošolca v srednji?" AJAAAAAAA!!!!
... NE, ŠE ZMER NEVEM. Tole je blo zelo čudno. Ne grem na reunion, kaj če bo Filip tm, pa bom pozabila že kako zgleda?!

Gledam poslednje sonce
ki vzhaja
in se razteza
čez gorovje
v meni
je veter
iskrenje
bezeg
v taktu
oblakov.

Tom Veber

JANNE
KARLSSON

OBRAZI BREZDOMSTVA: SVETOVNA POPOTNICA

Živela sem polno in iskreno življenje. Brez preračunavanj sem pustila, da je vame butala sila vetra življenja iz vseh smeri. Pustila sem, da me je učilo in vodilo po raznolikih poteh. Tudi po tej, ki me je pripeljala do Kamre. Mlada sem bila 29 let, ko sem pričela potovati. To je bilo zame prelomno leto na moji življenjski poti, saj sem se v tem letu ločila od svojega moža. Bil je odvisnik od pokra. Želel je biti tudi nasilen, a sem se morala postaviti zase in sem ga udarila po glavi z renglo. Presekala sem mu glavo. Vem, grobo se bere, a takrat ni bilo mogoče ravnati drugače. Če ne bi takoj ukrepala, bi rengla udarjala po moji glavi. Iz Maribora pristopam v Koper. Na roko sem si zapisala kontakt prijateljice Jane, ki je živela na jugu Italije. Odločim se iti naprej in pristopam do Castela san Giovannija v pokrajini Piacenza. Potrkam na Janina vrata in z odprtim srcem me sprejme. Čeprav mi skozi čas večkrat, ko sem bivala pri njej, pove misel, da te tuja vrata vedno po riti močno udarijo, mi je njena gostoljubnost omogočala daljše lagodno življenje v visoki italijanski družbi. Jana je imela v lasti bencinske črpalke in se je gibala v zanimivih krogih, ki pa mene niso privlačili. Obiskovali sva Milano, Sicilijo. Preplavalala sem tamkajšnja jezera, saj sem trenirala plavanje. To je bilo obdobje, ki je mojemu strtemu duhu prineslo pravo žensko doživetje in obdobje raziskovanja lastnega miru.

Štopam. Vračam se v Slovenijo. Prek štopa spoznam francoskega prevoznika, ki prevaža francoski sir v Luko Koper. Ime mu je bilo Joel in je prihajal iz Marseilla. Najina pot se ni končala z Luko Koper. Bila je ljubezen na prvi pogled. Ko sva prispela v Koper, bi se naj poslovila. Joel bi naj ostal še dva dni v Kopru. Ostala sva štirinajst dni. Ker ni imel dovoljenja, da bi se lahko vračal čez mejo, sem ga enkrat na mesec obiskovala v Gorici, v Italiji. Štopala sem od Maribora do Kopra in potem še čez mejo. To nama ni bilo dovolj. Potem sem pričela potovati z njim v Francijo v njegov Marseille. Joel me je želel poročiti. Imel je svojo hišo in redno službo. A se nekako nisem našla v tem svetu. Nekaj me je vezalo na Slovenijo.

Vrnem se domov v Maribor. Opravljam različna dela, od dela v proizvodnji, dela z obdelavo podatkov, do meni najljubšega, dela trgovke in gostinke. Rada sem delala z ljudmi. Pravzaprav, če prav pomislim, sem vse, kar sem delala, delala rada in v tistem uživala. A morda tiči bistvo tudi v tem, da sem prek dela spoznala svojega, sedaj pokojnega Jaka. Bil je izjemen možki. Ne morem, da ne bi zraven zajokala. Ves Maribor ga je imel rad. Spoznala sva se v bifeju, kjer sem stregla. Takrat sem bila stara 45 let. Ni bil odvisnik in ni znal kartati! Znal pa je popolnoma vse drugo. Spoznal se je na vsako delo. Tudi prijel je za vsako delo. Zares je bil dober človek, možki in prijatelj. Ni me zapustil. Niti takrat, ko sem bila v komi šest mesecev in pet let na vozičku. In tudi jaz njega nisem zapustila. Postajal je dementen. In življenje ponovno in počasi riše drugačne poti. Najprej se nama dogodi izguba stanovanja zaradi denacionalizacije in kasneje deložacije. Nisva zmogla plačati vseh položnic. Zdravstveno stanje je bilo čedalje slabše. Med tem časom se seliva trikrat, vse dokler se prek prijateljev ne znajdeva na ptujskem koncu. Tukaj se nama končno življenje ponovno malo umiri. Ogromno se pogovarjava. Skupaj sva rada brala, se pogovarjala o filmih. Rada sva imela živali. Najraje sem mu skuhala govejo župo, Jaka pa meni zlivance in restan krompir. Joj, pa zagorske štruklje. Jaka je bil tudi mojster žara. Tri leta sva živela v miru, dokler Jaka ni ostal brez črevesja in si poškodoval kolka.

Foto: osebni arhiv

Meseca marca Jaka umre, za velikonočne praznike pa me lastnik stanovanja deložira. Od sile sem zažgala vse slike iz mladosti. Ostala sem brez vsega! Ob invalidnosti prve kategorije sem morala sprejeti dejstvo, da sem sama. Starost ni luštna stvar! Spakirala sem potovalko in bivala v enem manjšem kraju, nato se selila nazaj v Maribor, nato v Selnico, nato v Lucijo, iz Lucije v Mursko Soboto in nato nazaj na ptujski konec. Vmes sem spala tudi na prostem, v gozdu. Zakaj sem se toliko selila? Ker so bili prostori, kamor sem bila nameščena, zasilni in neprimerni, negotovi, in tako nikjer nisem mogla ostati ali obstati. Po pomoč sem se obrnila tudi na občino na ptujskem koncu, kjer imam stalni naslov, ki pa za starejšo brezdomko in invalidko prve kategorije v vsej občini nima nobene sobe ali stanovanja. Drage občine, a zares ne zmorete zagotoviti ene sobice za brezdomnega človeka? Sreča v nesreči je bila, da sem imela turistični bon, ki sem ga izkoristila v »svoji« občini, kjer imam stalno prebivališče. Nato sem pa sprejela možnost pomoči in podpore v programu Kamra Ptuj. V Kamri se počutim dobro, a se zavedam, da tukaj ne morem ostati. Tudi ne želim, saj nimam možnosti svoje sobice in intime, a mi omogoča varnost in sprejetost ter dejstvo, da mi ni treba spati v gozdu. S pomočjo Kamre smo stopili v kontakt s Kralji ulice, ki delujejo tudi v mojem rodnem mestu Mariboru, in najverjetneje bom svoje življenje lahko umirila tam. S svojo zgodbo želim sporočiti, da se moramo zavedati, da vsi živimo drugače. Verjamem tudi v usodo in nevidne sile, ki vplivajo na nas. A zanima me, katere sile vplivajo na nas, da ne opazimo ljudi na robu preživetja ali brez strehe nad glavo, sploh takrat, ko potrkamo v največji stiski na vrata odločevalcev, ki bi naj delovali za dobro svojih občanov? Hvala za vašo pozornost.

Vaša MC, 63 let

Gostujoča kolumnistka:

Jerneja Munc

MI, OTROCI S POSTAJE ZOOM

Zvečer sedim za računalnikom in ponovno buljim v ekran. Sicer pišem, ampak tako nekako sem preživela večino dneva. Sestanki po Zoomu, izobraževanja po Zoomu, komunikacija po e-pošti, telefonu. V živo do šest ljudi, več pa ne. Trenutno je taka naša realnost. Večinoma se vidimo in slišimo samo še tako – digitalno.

Moram priznati, da imam mešane občutke. Po eni strani sem hvaležna za te možnosti. Živimo v digitalni dobi in tehnologija nam omogoča, da vseeno delamo, se vidimo, slišimo, čeprav so nam fizični stiki omejeni. Po drugi strani pa doživljam odpore. Prijatelji, sodelavci, ljudje so kvadratki na ekranu, včasih samo glas, brez slike. Nikogar dejansko ne morem začutiti, težje preverim, kako se oseba na drugi strani zares počuti, kako razume povedano, kaj se ji dogaja. Pa se imam pravzaprav za srečno. Imam pogoje, da lahko vse to počnem. Zmogljiv računalnik, solidno internetno povezavo, topel, svetel in miren prostor.

V mislih imam vse tiste, ki so se morali prilagoditi novim razmeram, pa teh pogojev nimajo. Šola poteka na daljavo, študentje predavanja spremljajo po spletu in veliko smo poslušali, kako da vse poteka super. Super za tiste, ki si to lahko privoščimo, malo manj za tiste, ki si ne morejo. Sprašujem se, kdo pomisli na učence, dijake, študente, starše, ki ne živijo v obilju, ki prihajajo iz ranljivih okolij. Takrat ko odločajo o ukrepih, sploh pomislijo nanje?

Pred kratkim so zaprli študentske domove. Velika večina študentov se je morala zelo hitro preseliti domov, tako ali tako študij poteka na daljavo in seveda se lahko učijo doma pri starših. Zapisali so sicer nekaj izjem, ampak so ponovno pozabili na tiste najbolj ranljive študente. Krasno je, če lahko greš domov v varno okolje, v svojo sobo, kjer imaš računalnik in neomejen dostop do spleta. Kaj pa, če ni tako? Študentje, ki se sami preživljajo, nimajo pravice ostati. Tudi če je to ključno, da bi ohranili delo. Tudi tisti, ki doma nimajo pogojev, ker npr. prihajajo iz krajev, kjer so slabše povezave s spletom, ali nimajo opreme.

Si predstavljate, da ste v svojem domačem okolju žrtev kakršne koli oblike nasilja? Ali pa je doma alkoholizem? Končno ste lahko šli stran, začeli na novo, se umaknili, in zdaj vas prisilijo, da se spet vrnete. Ker tudi v tem primeru se morate vrniti. Živo se lahko spomnim, kako mi je bilo kot študentki pomembno, da sem v drugem okolju, da sem stran od doma. Ne predstavljam si, da bi se morala kar naenkrat vrniti domov in študirati na daljavo. Takrat sem večkrat uporabila frazo – rajši spim pod mostom, kot da moram spet domov. In mislila sem resno. Nimam pojma, kaj bi zares naredila, če bi bila postavljena pred to izbiro. Verjetno bi celo odšla domov. Si pa lahko zelo dobro predstavljam, kaj bi se mi zgodilo. Postala bi apatična, mogoče bi opustila študij, sčasoma bi zapadla v depresijo. Menim, da je v tem trenutku v podobni situaciji kar nekaj študentov.

Kaj pa vsi tisti, ki so kakor koli drugačni v domačem okolju? Recimo istospolno usmerjeni mladi, transspolni mladi, ki so na žalost prav doma deležni zavračanja ali celo nasilja. Še vedno se prevečkrat zgodi, da doma ob razkritju dobijo ultimatum, naj si neumnosti izbijejo iz glave ali pa tu ni več njihov dom. Študentski ali dijaški dom je v tem primeru lahko edina možnost bivanja. Si mislim, da se prav z velikim navdušenjem ne bodo vračali. Bojim se, da že misel na to lahko vzbudi grozljivo stisko ali celo misel, da bi končali življenje.

Pa seveda tudi mlajši, dijaki, osnovnošolci. Koliko zares poskrbimo za učence iz socialno šibkih družin? Na kak način? Pričakujemo, da se bodo samo oglasili, sami povedali. Si kar sami nadeli stigmo. Kaj pa spet tisti, ki živijo v nasilnem okolju? Že v prvem valu epidemije se je pokazalo, da so brez pomoči ostali prav ti otroci in mladi. Kadar se v domačem okolju pojavi nasilje nad otrokom ali zlorabe, so lahko šolski delavci prvi, ki opazijo, da se z njim nekaj dogaja, in ukrepajo. Pričakovati, da bo tak otrok sam poiskal pomoč, je popolnoma

nerealno. In nerealno je očitno pričakovati, da bi določevalci pomislili na vse te mlade, ko iščejo rešitve.

Tudi če pustimo ob strani vse okoliščine, ki so slabe in lahko povzročajo ogromno stisk, opažam zelo malo debate o dejanskem vplivu digitalnega okolja na mlade. Kaj zares pomenita omejevanje fizičnih stikov in prenašanje večine interakcije v digitalni svet? Preživljati pred računalnikom, tablico, telefonom večino dni pač ima lahko posledice.

Pred epidemijo smo kar veliko opozarjali na pasti digitalne zasvojenosti, na pasti zlorabe spleta, zdaj pa je to kar naenkrat krasno in sprejemljivo. Ne, po mojem ima posledice in nosili jih bodo ti mladi. V pogovorih dostikrat omenjajo, kako jim je pomembno druženje s sovrstniki. Da to res pogrešajo, da je to motivacija za ukvarjanje s športom, za interesne dejavnosti. Dejstvo je, da je v obdobju odrasčanja vrstniška skupina izjemnega pomena. Za socializacijo, za grajenje socialne mreže, za ustvarjanje samopodobe. Želim si, da bi se tisti na vrhu končno začeli spraševati tudi o vseh teh vidikih. Kakšne posledice bo imela izolacija na otroke in mlade? Ker če že govorimo o varovanju zdravja, se mi zdi nujno dodati še varovanje duševnega zdravja.

Poleti smo lahko veliko brali o neodgovornih mladih, ki se nekontrolirano družijo in s tem kažejo pomanjkanje solidarnosti do rizičnih skupin. Ali smo kadar koli omenili solidarnost z mladimi? Mogoče sem spregledala, ampak takega sporočila odgovornih nisem zasledila. Večinoma samo zahtevamo, pričakujemo, da bodo upoštevali omejitve, ki jih zelo težko upoštevamo celo odrasli. Pa je drugače biti star šestnajst let, dvajset let ali pa štirideset let. Želela bi si, da bi se mi starci spomnili, kako je bilo pri šestnajstih. Kako drugače se nam je takrat vrtel čas in kako drugače smo dojemali svet. Želim si, da bi iskreno pogledali, kak svet jim puščamo. Da bi se jim zahvalili in jim pustili sporočilo okej si, natančno tak, kot si.

DOMOVINA

KAJ JE TO?

JE TO JEZIK, KI GA GOVORIMO?
JE TO PRASEC, KI GA ŽREMO?
JE TO VINO, KI GA ŽLAMPAMO?
JE TO DOMOVINA?

JE TO PREDSEDNIK, KI GA VOLIMO?
JE TO SONCE, KI NAS GREJE?
ALI MORJE, KI NAS OBLIVA?
JE TO DOMOVINA?

KAJ JE TO DOMOVINA?

KAJ JE TA BEBAVI IMAGINARNI POJEM, KI NIČ NE
POMENI?

MATI, KAJ JE S TEM HOTEL POVEDATI PESNIK?
SINE, NEKAJ GNILEGA JE V DEŽELI DANSKI
ŠENTFLORJANSKI!

ČRTOMIR ČLONSKY

Kraljevi recenzor:

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA: KNJIGA. ZNANJE. RAZUM.

OD PROTESTANTIZMA DO RAZSVETLJENSTVA (1500–1800)

Slovenska zgodovina je ustvarjalna, plodna, trnova in zmagoslavna, to je bilo tudi vodilo celoletne razstave MGML z naslovom *Knjiga. Znanje. Razum.* Razstava je bila pragmatična in prikladna za idealiziranje zgodovine, ki jo večinoma pišejo ključne osebe in posebni dogodki.

Slovence v letošnjem letu zaznamuje 200. obletnica smrti razsvetljenec barona Žige Zoisa in Valentina Vodnika, 330 let je od natisa Valvasorjeve knjige *Slava vojvodine Kranjske* ter skoraj pol tisočletja od natisnjene prve slovenske knjige Primoža Trubarja, ki je s protestantsko cerkvijo mesto Ljubljana postavil za neuradno prestolnico Kranjske z ljubkovalnim opisom »lubih Slovencev«, kar je prispevalo tudi k pospešku v moralnem in gospodarskem razvoju, trgovanju, rokodelstvu, znanosti in ustvarjalnosti. Na razstavi so si nato sledila obdobja od začetka 16. st. do konca prve polovice 19. st., ko je deloval naš najbolj znani romantik France Prešeren. Osvetljeni so bili poglobitve osebe, publikacije in uporabni predmeti, zgodovinski dogodki pa so javnosti približali takratno življenje zgornjega sloja ljubljanskega meščanstva, plemiških družb in krožkov izobražencev. Za uspešno postavitev Ljubljane na zemljevid evropske učenosti in zakladnice znanja je v času razsvetljenstva prispevala tudi skrb številnih izobražencev za poučevanje prebivalstva, ki je bilo tedaj pretežno kmečko in neizobraženo.

Foto: Andrej Peunik, KZR razstava

Na Bregu 22 v Ljubljani še vedno stoji hiša, kjer je deloval Zoisov krožek, ki je v akademskem kolektivu izdajal slovnice, slovarje, pesmi, uganke, pratike in kuharske knjige. Gibanje sodi v obdobje slovenskega narodnega preporoda. Že leta 1776 si je namreč Marko Pohlin s *Kranjsko gramatiko* prizadeval za izenačitev slovenščine z drugimi evropskimi jeziki. MGML se iskreno zahvaljujem za podarjeno vstopnico.

Jan Omahne Femec

KNJIGA: VIDIŠ, TUKAJ BOŠ PA ZDAJ DOMA

Pred časom mi je v roke prišla knjiga z zanimivim naslovom *Vidiš, tukaj boš pa zdaj doma*. Gre za zbirko enajstih osebnih zgodb iz moških zaporov, ki je nastala pod okriljem projekta *Vključujemo in aktiviramo!* Javne agencije za knjigo. Plod tega istega projekta je bila tudi pred dvema letoma izdana zbirka zgodb iz ženskega zapora na Igu, naslovljena *Začasno bivališče: Na Grad 25, Ig*. Urednica obeh je prof. dr. Milica Antić Gaber, kot soavtorice pa so pri zadnji sodelovale dr. Nina Pergar, dr. Darja Tadič, dr. Jasna Podreka in dr. Deja Crnović.

Med branjem enajstih zgodb, ki jih pišejo popolnoma različne osebe, postane zelo hitro jasno, kako zelo so si opisi doživljanj zaporniškega vsakdana podobni. Toliko, da si težko zapomniš, katera zgodba pripada kateremu moškemu. Rutina, pisana in nepisana pravila, ugodnosti, odnosi z zunanjim svetom ... Odštevanje dni. Ko sem bila na obisku člana Društva Kralji ulice, ki je trenutno prav tako na prestajanju zaporne kazni, sem ga vprašala, ali bi

prebral to knjigo. Odvrnil je: »Eh, kaj naj jaz s tem, saj poznam že vse to na pamet.« Zgovorno, ne? Zelo zgovorno je tudi, koliko moških pogreša spodbudo pedagogov, ki so zaposleni v zaporih. In koliko pomeni tistim, ki jo imajo. Zavedajo se, da je pedagogov premalo, zapornikov pa preveč, pa vendar – funkcija zapora naj ne bi bila zgolj kazen, temveč tudi tako imenovana prevzgoja. In ta ne pride sama od sebe. Ob prebiranju zgodb postane še bolj očitno, kako malo interesa država namenja reševanju socialnih problematik, tudi teh, ki se tičejo zaporov. Sistem, ki se ni spremenil že desetletja, pust program, ki ne omogoča osmislitve bivanja v zaporu, zastal razvoj reintegracijskih namestitvenih opcij, ki bi osebam po izpustu pomenile odskočno desko za nov začetek, pomanjkanje osebja, pomanjkanje prostorov, ki razpadajo pod težo zgodovine. Povratniki, ujeti v stigo. Premnogim zapor resnično postane drugi dom. Dotična zbirka se bere kot prepričljiv argument, zakaj bi se bilo treba

stvari lotiti drugače. Brez sodb, brez sentimentalnosti, pomilovanja ali patetike. Priporočam.

Maruša Ivančič

CELOLETNE ZAHVALE

Kralji ulice se iskreno zahvaljujemo vsem organizacijam, ki so nas podprle v letu 2020. Hvala vam, ker ste vse leto našim članicam in članom omogočali najrazličnejše usluge in storitve ali nam donirali različno blago. Zaradi prostorske stiske spodaj omenjamo le najaktivnejše.

V upanju, da se bo naše sodelovanje nadaljevalo v letu 2021, vas lepo pozdravljamo in vam želimo veliko uspehov pri vašem delu!

HUMANITARČEK

Društvu Humanitarček gre zahvala za nesebično pomoč, ki so nam jo nudili v okviru svojih programov. Z njihovo pomočjo smo rešili marsikatero osebno zagato. Če jih citiramo: »Ne verjamemo v pravljice, verjamemo pa v pravljičarje, ki lahko naslikajo lepši jutri.« Srečno, humiji!

023
KRALJI
ULICE

LAJKA

Lajki, društvu za zaščito in pomoč živalim v stiski, se zahvaljujemo, da so nas v letu 2020 oskrbovali s hrano za naše brezdomne hišne ljubljence. Kraljevske živali letos niso strdale ali kot sami pravijo: »Živeti je pravica, ne privilegij!« Srečno, Lajka!

DUH ČASA

Društvu Duh časa, skupini računalniških zanesenjakov prostovoljcev, se zahvaljujemo za podarjene računalnike in opremo, s katero smo opremili domove članic in članov našega društva. Prepričani smo, da bo tako tudi v prihodnje, saj kot sami pravijo: »Prispevamo k zmanjšanju količine odpadkov in z donacijo pomagamo tistim, ki si nakupa računalniške opreme ne morejo privoščiti.« Srečno, Duh časa!

ZVEZDA

Zvezdi, kavarna, bistro in deli, se zahvaljujemo, da so v letošnjem letu s svojimi dobrotami redno skrbeli za naše želodce. Verjamemo, da se bo dolgoletno partnerstvo nadaljevalo tudi v prihodnje. Citat: »Veseli smo, ko lahko komu polepšamo dan in mu narišemo nasmeh na obraz, saj se zavedamo, da so majhna dejanja tista, ki štejejo in spreminjajo svet na bolje.« Srečno, Zvezda!

ANIMAL ANGELS

Društvu za zaščito in pomoč živalim sveta in njihovim skrbnikom, Animal Angels, se zahvaljujemo, da so članicam in članom našega društva omogočali brezplačne veterinarske preglede. Prav tako se jim zahvaljujejo naši kužki, naše muce pa kakšen zajček. Z veseljem jih citiramo: »Življenje brez doma je pasje življenje.« Srečno, Animal Angels!

PEKARNA OSEM

Pekarna Osem je mala pekarna z veliko dušo. Zahvaljujemo se vam, ker dnevno skrbite, da imamo na voljo pekarske izdelke za potrebe svojega dnevnega centra. Malica je vedno dobrodošla v našem svetu. Srečno, Osmica!

FOTO GRAD

Fotografski delavnici FotoGrad se zahvaljujemo, da nam omogoča brezplačne fotografije za izdelavo osebnih dokumentov. Srečno, FotoGrad!

Izza rešetk:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Nedelja, 31. 6.

Dan je minil prav nedeljsko. Ležal sem s knjigo v roki in gledal televizijo, vse mogoče brezvezne programe. Novi je imel spet obisk in Žare je kot ponavadi ves dan prespal, da je naložil energijo za nočno sranje.

V enem starem časopisu sem zasledil, da oseba v sanatoriju dnevno stane državljanke 61 €, na televiziji pa so rekli, da stanemo le 11 €. Obe izjavi sta za lase privlečeni. Dvakrat dnevno topli obrok, zjutraj zajtrk s toplim napitkom, enkrat tedensko pranje posteljnine in brisač, čistila in kozmetika; pazniki, vzgojna služba in uprava, električna in voda in še morje malenkosti ob vsem tem. Je to le 11 € ali je to 61 €? Nisem ekonomist in tudi bedak nisem. Je to le metanje peska v oči javnosti prek medijev? Ne ga srat!

Pravosodje je treba dobro prevetriti, še posebno sodno instanco, ki je izgubila svoj kompas in se ji niti sanja ne, kod plove njena barka. Dokler bodo ob tistih, ki si sanatorij res zaslužijo, zapirali tudi ljudi za majhne in neumne nečednosti, bo vse to smrad. Država pa le zaradi tega nima pravice jokati, da nima denarja. Dokler se tako nonšalantno obnaša s svojo zakonodajo, bomo na repu blaginje. Če bi stal državo 61 € na dan, dobil pa sem dva meseca zaporne kazni za poskus kraje v vrednosti 18 €, naj mi nekdo razloži to pametno logiko. Jaz sem očitno preveč neumen, da bi znal to razložiti. Pa tudi če stanem naše davkoplačevalce le 11 € (temu se smeji jo še otroci v vrtcu), koliko bi stal v dveh mesecih? Univerza za matematiko na ta račun ne more podati rezultata, kajti rezultat tu podajajo ljudje, ki nimajo pojma o enačbah. Je pa zato zabavno in smešno brati take članke. Rad berem komedije, saj mi to lajša življenje v sanatoriju, ki je že tako preveč turobno. Da ne bi o raznih pravilih življenja tu notri, ki jih niti največji geniji ne bi razumeli. O tem bom pa še pisal.

Taubi

024
KRALJI
ULICE

Foto: osebni arhiv

Arjan Pregl

DOLGOPRSTEŽ

Avtor o poslani kratki zgodbi

Četudi je včasih v mojih zgodbah protagonist zelo jasno določljiv, kot glavni junaki ne nastopajo toliko osebe kot sam jezik, žanr in pričakovanja bralcev. Na momente se mi zdi, da bi nekatere moje zgodbe najbolje opisal termin, ki ga je v angleški besednjak uvedel bivši predsednik ZDA George Bush mlajši: underestimated – skovanka besed podcenjevanje in napačno razumevanje. Zdi se mi namreč, da nekateri bralci moje zgodbe radi podcenjujejo ... a po mojem to počnejo na napačnem koncu.

Trije pogradi, umivalnik, police, dva plakata in televizija, ni mu dosti manjkalo do paničnega napada. Kar je sam imel za ročno spretnost, so drugi razumeli kot prevaro in nikoli si ni mislil, da ga po pripeljala tako daleč. Počutil se je kot v prepoln koš za embalažo na silo zatlačena plastenka, ki jo ostali odpadki v prenatrpani posodi takoj izvržejo. Pogrešal je celo domači koš za smeti!

Poznal je vse filme o življenju znotraj, o hierarhijah, nasilju in o pobegih. Poznal je zgodbe o storjenih dejanjih, ki ostanejo za štirimi zidovi in globoko za

zaphi osebnega spomina tudi po tem, ko ljudje odslužijo svoj dolg družbi. Sprostil se je le na dvorišču, ko so jih spustili na zrak, ko je videl sonce, nekaj dreves, včasih ptico. Le počasi je pričel razumevati, a tudi dajati vtis človeka, ki razume okolico, se zaveda nevarnosti, obenem pa opazi tudi priložnosti, ki se ponujajo.

Tisti dan je poiskal Zajlo, nekoč preprodajalca avtomobilov, danes človeka, »ki lahko dobavi vse«.

»Škarjice bi.«

»Okej.«

»Pa kremoj.«

»Oookej?«

»Pa ... majhno pilo.«

»No. To bi znal biti problem.«

»Denar ni ovira!«

»Prav.«

Čez dva tedna ga je pod posteljo čakal paket. Vsak dan je čakal trenutke, ko nikogar ni bilo v sobi, odprl zavitek in se lotil dela, nekaj minut zjutraj, malo popoldne, kadar je bil povsem prepričan, da ostali trdno spijo, celo zvečer. Minili so tedni, meseci, leta, a ves čas je imel zares urejene roke.

Vir: Društvo slovenskih pisateljev

Mojca Fo

www.vrabecanarhist.eu

MEDVED

V mestu se je začelo počasi temniti. Prižgale so se ulične svetilke, ljudje pa so premraženi hiteli v svoja topla stanovanja. Le tisti, ki so ostali zunaj, so lahko opazovali čudo, ki ga je s seboj v mesto prinesla tema. Iz senc so na mestne ulice stopili medvedje. Njihovi kožuhi so se mastno svetili, iz gobcev pa jim je puhtela topla sapa. Med njimi je bil tudi star sivi medved, ki pa se svojega imena ni več spominjal. Žalostno je taval okrog smetnjakov in iskal hrano. Vsake toliko časa je pogled obrnil proti ljudem, ki so ga izpod uličnih svetilk opazovali. Počutil se je, kot da je zaprt v živalskem vrtu, pa čeprav bolj svoboden ne bi mogel zares biti.

Odmaknil je pogled in se posvetil smetem, ko je za sabo zaslišal tople ženski glas. Prihajal je iz teme in ga spraševal: »Anton! Anton, ali ste to vi? Pozdravljeni, kako ste danes?« Medved se je obrnil in v soju uličnih svetilk zagledal nasmejan obraz. Ženska je v rokah držala skodelico z vročo vsebino in mu jo molila pred gobček: »Pridite, Anton, prinesla sem vam juho, bova skupaj povečerjala,« je nadaljevala. Anton, Anton, Anton ... je medvedu odmevalo v glavi. Bil je lačen, zato se je stegnil bližje k skodelici in tedaj opazil svoje šape, ki so se spreminjale v dlani. Pogled je usmeril navzdol in presenečeno ugotovil, da ima stopala. Stopala? Človeška stopala! Začuden si jih je ogledoval. Kar ni mogel verjeti, kaj se dogaja. »Anton, je vse v redu?« ga je vprašala ženska. Anton, se je takrat posvetilo medvedu. On je Anton!

Maja Bračko

Obrnil se je, da bi veselo novico sporočil svojim medvedjim prijateljem, a je na mestu, kjer so prej brundali medvedje, zagledal le kupico suhljatih in razmršenih ljudi. Bili so brezdomci, ki so po smeteh rili za ostanki hrane. Anton je bil na žalost nocoj edini, ki je v očeh človeka postal človek tudi sam.

Ajda Peternel

TO SEM JAZ: ČLOVEK

To sem jaz. Vaša temna senca, ki vas nadzoruje. Črn oblak, ki vas spremlja kot večno prekletstvo čez neskončno veselje, galaksije, čez neskončne dimenzije, kot največje zlo v neskončnosti materije. To sem jaz, sam vrag, ki vas ne spusti. S svojim sovraštvom, jezo in zlom vas ubijam. To sem jaz, virus z naprednega modrega planeta. Parazit, ki se hrani z vašo pozornostjo. Parazit, ki na vas prenaša najhujšo bedo, najhujšo bolezen. Parazit, ki se hrani z vašim strahom. To sem jaz. Človek. Največji virus, največje zlo našega osončja, najhujša civilizacija, ki obstaja v neskončnosti vesoljske sivine. Jaz človek, jaz virus, ki je tisočletja teroriziral, ubijal, klal in požigal. Jaz žival, ki stojim na mestu, sledim svojemu nagonu, da uničim, kar se da. Jaz človek, ki sem vam povzročil nešteto gorja. Jaz človek, ki naj bi evolviral, jaz sociopat, ki se skrivam v ovčji preobleki. Prodajam imidž dobrote. Ideali, ki jih kršim, vaše želje, ki jih nadzorujem. Jaz, ki vam dajem lažno upanje. Jaz, psihopat, ki biva v vsakem od vas. V vas, človeštvo, ki prodajate svoje maske dobrote, a v duši ste zgolj sirote. V vas, ki mi sledite. Velikemu očetu, velikemu vodji, velikemu bratu in

sestri, ki vas nadzorujemo. Mi s prikritega kulta skriti globoko v gozdu izvajamo vaše skrite perversije. Kdor ni z nami, je proti nam, zato si ne drznite tega početi sami.

To sem jaz, ugledni profesor, a prikriti sadist. Jaz veliki podjetnik, služim na veliko, ko zlorabljam svoje delavce in družino. Jaz oče, veliki vernik, boga prodajam, zlorabljam ženo in otroke. Jaz alkoholik, ki živi paralelne svetove, ki gradi lažne gradove. Se zapletam z ljudmi, namišljenimi izbranci, a drug dan na semaforju smo neznanci. Jaz kulturnik, veliki umetnik, ki družbo kritizira, a sovražnike interes izbira, danes levo, jutri desno. Jaz alkoholik, bežim pred realnostjo, sveta trezen ne sprejemam. To sem jaz, dobitnik, povsod vidim fašista, a le moja duša je čista, saj doniram za revne otroke sveta. Jaz vaš najboljši sosed, ki ima vse rad. Jaz aktivist, ki se bori za malega človeka.

To sem jaz, kdor koli hočeš, tvoj lastni brat, ki mu lahko zaupaš. Ker jaz sem človek. Največje zlo, ki ga ta planet premore.

Diego Menendes

ZAHVALA

Vsem dobrim ljudem iz okolice Zelene jame in Trznice Moste bi se rad zahvalil za dobroto, ki ste mi jo izkazali, ko sem bil na cesti. Rad bi vam sporočil, da sem se pred zimo umaknil v zavetišče. Lep pozdrav!

Dušan

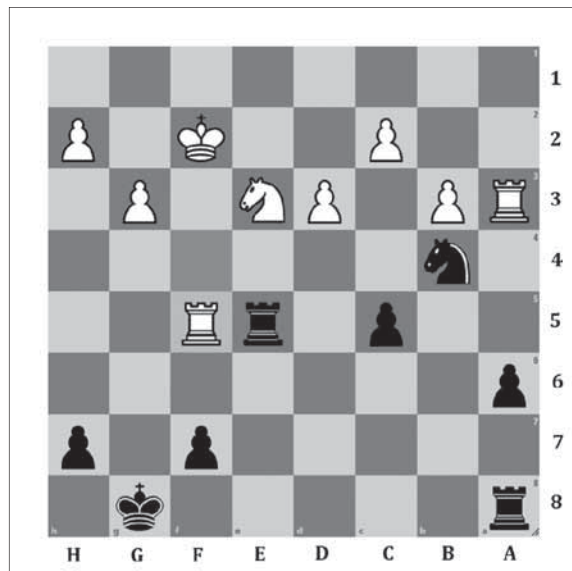
RAZVEDRILO

KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Ugotovi najboljše zaporedje potez za črnega.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 30.

026
KRALJI
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-pošta, 22. 10. >> Spoštovani, že dva dni pogrešam vašega člana/prodajalca, ki ima na svojih izvodih časopisa #065 in ga ponuja v podhodu MGL v Ljubljani. Gospod je vedno prijazen, ob sebi pa ima tudi psičko. Zanima me, ali morda prihaja kasneje (jaz grem tam mimo okoli 11h) ali je morda zamenjal lokacijo, seveda pa srčno upam, da je z njim vse v redu. Vem, da so podatki o članih tajni, pa vendar me zanima, ali je gospod samo vaš član/prodajalec ali je morda tudi brezdomec. Včasih mu prinesem kakšne priboljške za psičko in stisnem v roke kakšen evro ali dva, ker ne vem, v kakšni stiski je. V kolikor bi vedela, če je v kakšni večji stiski, bi mu poskušala pomagati kaj več, seveda pa ga kar direktno ne morem zasuti s tako osebnimi vprašanji.

Zelo bi vam bila hvaležna za kakšen namig, da bi potem lahko pomagala po svojih najboljših močeh, saj mi je gospod v teh nekaj srečanjih res prirasel k srcu, pa tudi njegova psička, ki ga tako

potrpežljivo čaka tudi med tem, ko si morda skoči po kavico ali kakšen sendvič. LP Irena

SMS, 2. 11. >> Pozdravljeni, rada bi vedela, na katerih mestih ima navado delati prodajalec #590. Izjemen človek je in bi rada od njega še kupovala revijo in seveda z njim poklepetala. Srečno! Simona

E-sporočilo, 8. 11. >> Spoštovani, ta teden sem po dolgem času prebrala vaš časopis. Res vas moram pohvaliti, super pišete, zelo ste napredovali. Pred leti sem časopis kupovala bolj zato, da sem nekaj prispevala vašim prodajalcem, tokrat pa sem ga prebrala od začetka do konca in bi z veseljem brala tudi naslednje številke. Stanujem v Domžalah, zato bi vprašala, če ima vaš prodajalec točno določene dneve, ko je pred Mercatorjem, da ga naslednjič ne bi zgrešila. Lep pozdrav! Kristina

SPLETNA PLATFORMA STIGMA

STIGMA je novo nastalo spletišče, ki združuje umetniške forme, ki jih ustvarjajo LGBTQIA+ umetnice_ki. Naslov Stigma izziva negativno konotacijo besede stigma in jo s kreativnim udejstvovanjem umetnic_kov iz marginalizirane skupine obrača sebi v prid. Stigma je ena izmed prvih slovenskih spletnih platform, ki združuje umetniške in neumetniške zvrsti LGBTQIA+ ustvarjalk_cev v takšnem obsegu.

Sestoji iz različnih literarnih zvrsti (proza, poezija, članki, kolumne, eseji, intervjuji), vizualne umetnosti in hibridnih oblik (fotografija, likovna umetnost, cianotipija, strip, kolaž, inštalacija in napovednika različnih LGBTQIA+ dogodkov). Deluje pod vodstvom urednic_kov: Toma Vebra – poezija proza in vse vmes, Sare Nuše Golob Grabner – neumetnostna besedila, fotografija,

cianotipija, performans, inštalacija in vse vmes in Jakoba Goloba – likovna umetnost, strip kolaž in vse vmes.

Soustvarjanje platforme s strani umetnic_kov, ki pošiljajo svoja dela za objavo doprinese k prepoznavnosti, opolnomočenju in solidarnosti skupnosti, ki se s jezikom umetnosti tudi dodatno gradi. S platformo poskušamo vzpostavljati stik in sodelovanje z že obstoječimi LGBTQIA+ organizacijami v Sloveniji in jih vzpodbujati, da svojo aktivnost promovirajo preko člankov in intervjujev na Stigmi. Stik s številnimi umetniškimi formami poskuša LGBTQIA+ skupnost približati širši javnosti in izobraževati o vsakodnevnih izkušnjah članov skupnosti. Na strani promoviramo inkluzivnost, strpnost in kreativnost ter razvijamo kreativni izraz lokalnega, kot tudi

državnega okolja. Objavljanje na strani je odprto tako za uveljavljene umetnice_ke, kot tudi za posameznice_ke, ki so šele na začetku svoje ustvarjalne poti.

Dela nam lahko pošljete na: tom.veber@gmail.com (poezija, proza in vse vmes), saranusa.golob@gmail.com (fotografija, cianotipija, performans, inštalacija in vse vmes) in jakob.golob1@gmail.com (slika, strip, kolaž in vse vmes). Veselimo se vaših prispevkov!

Tom Veber

MILOŠEV FOTO KOTIČEK, BEOGRAD, OKTOBER 2020

Foto: Miloš Stošić

»MIRDITA, DOBER DAN«

Festival »Mirdita, dober dan«, ki poteka od leta 2014, je letos gostoval v Centru za kulturno dekontaminacijo (CZKD) v Beogradu. V okolici se je zbralo približno sto nasprotnikov festivala, policija je prizorišče blokirala z vseh smeri. Protestniki so večinoma pripadali desničarski organizaciji Zavetniki, prisoten pa je bil tudi predsednik Društva družin žrtev na Kosovu in Metohiji, Sima Spasić. »Mirdita, dober dan« je edinstven dogodek, ki predstavlja aktualno kosovsko kulturno sceno v Beogradu. Cilj je srečanje predstavnikov srbske in kosovske kulturne in družbene skupnosti ter spodbujanje izmenjave umetniških idej in ustvarjanje tradicije sodelovanja.

DENARNA SOCIALNA POMOČ

Nominalni znesek denarne socialne pomoči za posameznike v Srbiji znaša 8626 dinarjev oziroma 73 evrov.

Srbija spada v skupino držav z največjo neenakostjo v Evropi. V njej so gospodinjstva finančno zelo obremenjena s stroški bivanja, je edina država v regiji, ki v prvem valu koronakrize ni uvedla posebnih ukrepov socialne politike za pomoč najrevnejšim.

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

NAJ MARINA SHODI

Pred trgovino H&M v središču Beograda, v Knez Mihailovi ulici, Marina Minić, deklica na invalidskem vozičku, s pomočjo prijateljev z beračenjem zbira denar za zdravljenje.

Marina Minić je naša someščanka, ki je bila poškodovana konec februarja lani, ko je bila ustreljena. Ena od krogel je vstopila v hrbtenični kanal ter v tolikšni meri poškodovala hrbtenjačo, da je sedaj privezana na invalidski voziček.

19. OBLETNICA

Priljubljeni igralec Dragan Maksimović Maksa je umrl pred 19 leti. Surovo ga je pretepla skupina neonacistov, navijačev nogometnega kluba Rad.

Maksa je bil pretepen 18. novembra 2000 v nekdanji restavraciji Belo mesto. Huligani so ga srečali po izgubljeni tekmi, ker je bil temnejše polti, so mislili, da je Rom, kar je bil za njih zadosten razlog za ta zverinski napad.

Miloš Stošić

Prevedel Jean Nikolić

Foto: Miloš Stošić

Foto: arhiv KU

KLAVDIJIN ZDRAVSTVENI KOTIČEK

V sodelovanju z Društvom Stigma ob ponedeljkih in četrtek med 11. in 14. uro v dnevnem centru deluje dipl. m. s. Klavdija. V tem času osebam brez zdravstvenega zavarovanja nudi zdravstveno oskrbo, previjanje akutnih in kroničnih ran in zdravstveno svetovanje. To je njen kotiček.

V okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike (2014–2020) Ministrstvo za zdravje koordinira program Razvoj in nadgradnja mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog. Gre za deset programov terenskega dela z uporabniki prepovedanih drog v izbranih nevladnih organizacijah in zdravstvenih institucijah, ki zajemajo aktivnosti preventive, zmanjševanja škode, zdravljenja in zdravstvene rehabilitacije.

Danes je nov dan. Uporabniku sem obljubila spremljanje na urgenco, kjer naj bi mu pomagali z zdravstveno oskrbo kronične rane na nogi, strokovno rečeno *ulcus cruris*. Prispel je rešilec in skupaj sva se odpravila na polikliniko v UKC Ljubljana. V zraku je vladal duh nervoze. Pogovor. Pričakovanja so velika. Želela sem si, da bi uporabnika hospitalizirali in namestili v negovalni kliniki. Tam naj bi bil vsaj kakšnih 14 dni. Sestra naju pride iskat. Dovolijo mi v ordinacijo, da lahko spremljam prevezovanje. Kirurg je bil zelo oster in strog. Sestra pa je kritizirala obleko in obutev uporabnika. Zakaj ni prišel v ambulantno negovan in urejen? Odpirajo okna, zračijo

in jamrajo, kako smrdi. Ena se je celo prijela za nos. Krikne: »Joj, kakšna slaba higiena!« Izpade, kot da prvič v življenju vidijo brezdomca. Naj bi prišel v obleki in kravati kot kakšen poslovnež?! To ni brezdomstvo bogatih, ampak zdravstveno brezdomstvo. Osnovno vodilo pri delu medicinske sestre mora biti spoštovanje človeka in njegove integritete v najširšem smislu.

Želim si torej, da uporabnika hospitalizirajo. Odpade. Doktor omeni, da ni prostora in da UKC ni zavetišče za brezdomne. Kako naprej? Sestra ponudi številko Ambulante Pro Bono in prosi, da se naslednjič oglašiva tam, ker na »septiki« nimajo časa skrbeti za »klošarje«. Kirurg svetuje, naj se preveze izvajajo na dva ali tri dni. Porodita se vprašanji, kam in kdaj. Ambulanta Pro Bono napiše »napotnico« za septiko, septika naju napoti na Pro Bono. Pa smo tam. Kot da bi živeli na Golem otoku. Sizifovo delo. Oskrba ni smiselna, če se ne izvaja tako, kot piše v navodilih in priporočilih za zdravstveno oskrbo kronične rane.

Tako v Ljubljani izgleda zdravstveno brezdomstvo. Naših uporabnikov se na veliko izogibajo ali jim nudijo slabo in površno pomoč. Srce me boli, ko poslušam negativne opazke pomembnih strokovnjakov in izobraženih ljudi, od katerih bi pričakovala spoštljiv in korekten odnos.

»Če se mnogi sramujejo že revnejše obleke in stanovanja, koliko več se jih bi moralo sramovati revnih idej in nazorov!« (Albert Einstein)

Klavdija

ZGODBA Z ODDELKA ZA DETOKSIKACIJO (DTO)

Na DTO sem med sotrpini spoznala zanimivega človeka. Verjemite, da detoks ni lahka stvar, upoštevati moraš veliko pravil, opravljati zadolžitve, denimo cel teden pripravljati zajtrk, skrbeti, da se upoštevajo pravila, čistiti kadalnico, hkrati pa kriziraš, ko se tvoje telo čisti kemikalij, ki si jih vnašal mesece, leta ... Trpiš, a veš, da je v tvoje dobro. Med nami je bil tudi pacient, ki nas je znal v najtežjih trenutkih nasmejati, potolažiti z vici in šalami. Tudi če te je mučila še tako močna kriza, se nisi mogel upreti dobri volji. To je njegova zgodba: »Že v šoli sem bil šaljivec in precej motiviran otrok. Črni humor je bil moj prijatelj, saj sem v vsaki žalostni situaciji našel kaj dobrega – česar pa ljudje niso zmeraj razumeli ali sprejeli. Ko sem odrasel, sem začel razmišljati o tem, da bi lahko nastopal kot *stand up* komik. *Stand up* komedija je podobna gledališču, razlika je v tem, da zgleda kot improvizacija. Vloženo je pa veliko truda, režije, učenja besedila na pamet ... Ko se nastop začne, je vse odvisno od publike in pa osebe, ki nastopa. Le-ta spremlja odzive, opazuje in po potrebi prilagaja nastop glede na situacijo. Skratka, zgleda lahko, pa ni. Sprva sem nastopal pred starši in prijatelji, lahka publika. Povabili se me tudi na poroke in razne veselice, aplavz in smeh sta mi dajala vedeti, da mi gre zelo dobro. Za vzor sem vzel g. Georgea Carlina, ki je eden prvih družbenokritičnih komikov. Kot on sem tudi sam najraje posegal po tabu temah, kot so vera, nacionalizem, samomori,

vojne, in skušal to zaviti v za občinstvo prijetne in zanimive šale. Moj ego je rasel, moj prvi nastop pa je bil polomija. Za novo leto sem nastopal v nekem klubu. Že na začetku sem začutil, kaj začutil, bil sem slabe volje, saj so me postavili poleg toaletnih prostorov. Nisem imel odra, mikrofona je bil slab, tako da se me večinoma ni slišalo, vrata so loputala, za nameček pa so v klub nepričakovano vdrlí trubači in me seveda popolnoma zasenčili. Poklapan sem odšel domov in za nekaj časa odnehal. Bil sem poln dvomov vase, obletavali so me demoni, droga je bila moja tolažnica. Odnehal sem in si mislil, da nisem čisto za nič dober. Pa mi je veselje na pot postavilo spodbudo v obliki prijatelja, ki je omenil, da se pripravljajo delavnice za *stand up* komike. Nehal sem se smiliti sam sebi in jih obiskoval nekaj časa. Obrestovalo se je, kajti spet sem dobil povabilo za nastop. Bilo me je strah, zato sem se res dobro pripravil, pustil drogo in se zatopil v pisanje teksta. Juhej! Publika mi je jedla iz roke, ura nastopa se je spremenila v dve, ljudje so ploskali, skupaj smo se smejali do solz. Od dobre volje bi najraje skakal naokoli. Zdaj sem na detoksu, in ko pridem ven, kdo ve ... Žalost in veselje sta popolnoma enakovredni čustvi. Pa vendar izberite veselje. Se vidimo na nastopu!«

Zapisala Psiha

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Poglejte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu novembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - pletilski skupnosti BREJA PREJA za tople kape,
 - fundaciji ACT SLOVENIJA za prigrizke,
 - portalu DOBRODELKO za sanitetni material in hrano,
 - ANINI ZVEZDICI za bone za Spar,
 - društvu ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih pregledov in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Urejam grobove v Ljubljani.
Tel.: 069 924 752.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

KAM SE HODI BRIT GOREN'Č?
NA ZELENO MEJO MED SLOVENIJO IN HRVAŠKO!

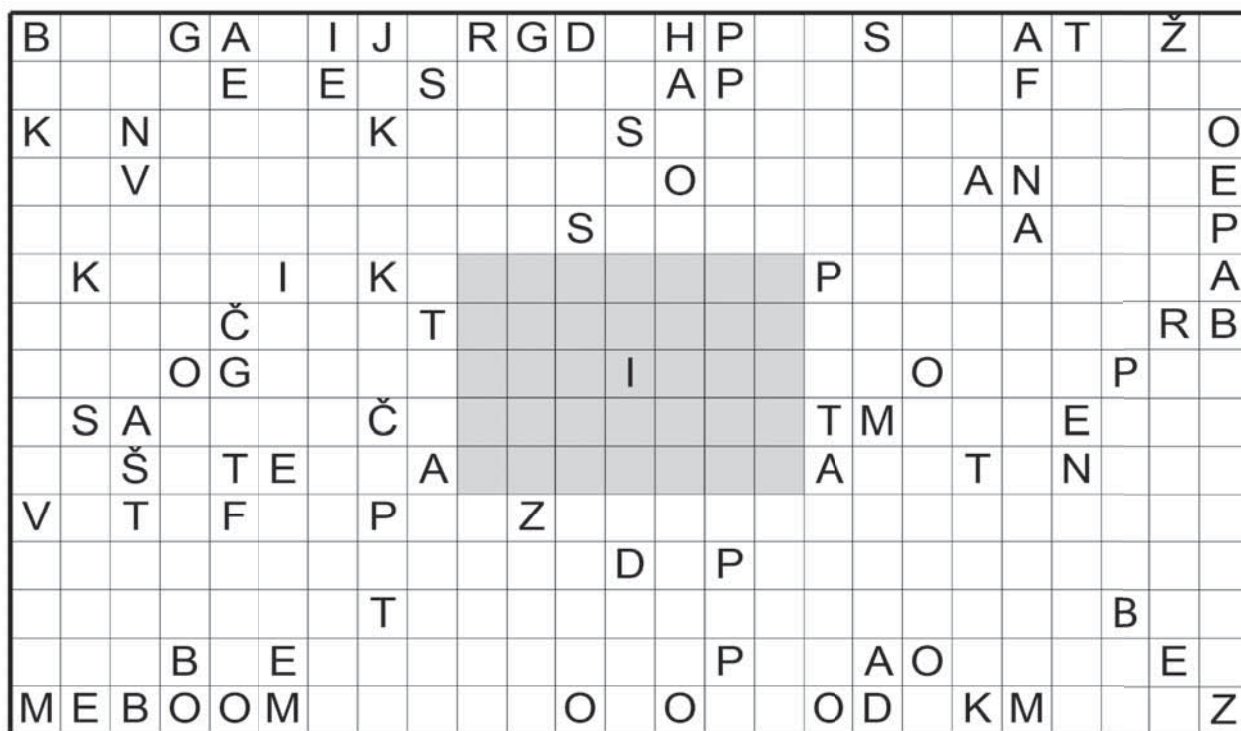
JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

←

DOBROVOLJEC
EMONA
ENEAS
ERETNA
KORDON
OSTREA
PETRA
PODLOGAR
POLKROG
PROSO
RATGEB
STENE
ZANAMKA

→

ANGELČEK
BOLGARIJA
FAUST
OGOREVC
OTALEŽ
PANCER
PRASILA
SEVOJNO
SILA TEŽE
SIMBIOZA
TLAKOMER
VIKTOR
ZIHREL

↓

ABRAMOVITZ
DAMASSE
EMBLEM
ENTREE
GALOFOB
NADGOZDAR
OVIEDO
TARTRAT

↙

AINTAB
ARBITER
ARZENID
APOLLO
HOMONIM
INDIJE
JERKOVIČ
POTOP
TELEFORUM
TRASER
ZGLED
ŽURNAL

↘

AMANN
ANORAK
AVARKA
GERONIMO
KLJUČ
MIGRENA
NINIVE
RAMOVŠ
ŠKRLEC
TERILEN

↑

BUONAPARTE
BORUT ŠALI
EJEKTOR
EUROTAS
ISLE
KOLENO
MAHOVI
OBLIŽ
OBROK
OKOLIŠ
OKSALAT
ORARIJ
VINČESTERKA

↖

ASTRID
BOTTERI
ČREVO
FRANE
KORAL
MORAL
OBROV
PREGOVOR

↗

BABURE
DECIBEL
EFREMOV
GEONIM
IBRIK
KAPLAN
METAZOJI
OPRAVILO
SLOVFOKS

Besede prepišite v lik osmerosmerke v smeri, kot kažejo puščice. Ob pravilni rešitvi se vam bo v označenem srednjem delu na sredi lika izpisal aforizem.

Rešitev šahovske uganke:

1: Txe3, Kxe3; 2: Sxc2+, Kd2; 3: Sxa3.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajencem pravilno rešene oktobrske super nagradne križanke, ki so: Darko Jerenko iz Maribora, Mladen Jurinčič iz Kopra in Jurij Koprivnikar iz Mislinje.

Za izvedbo nagradne igre in glavno nagrado 7 dni toplac za dve osebi po lastni izbiri se zahvaljujemo Gasilec, pohiti, preventivna požarna varnost d. o. o. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste glasovali za Najboljše prostovoljno gasilsko društvo 2021.

BY MILOŠ

Št. 174

**DECEMBER
2020**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

IN MEMORIAM TONE & VESNA

